

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
Adresa 13. jul, br. 2, 81000 Podgorica
Tel. 020/481-169, fax. 020/239-074
www.ucg.ac.me
politickenuke@f-com.me

Broj: 01-1028/3
Podgorica, 06.09.2022. godine

**UNIVERZITET CRNE GORE
CENTAR ZA DOKTORSKE STUDIJE
S E N A T**

Predmet: Materijal za narednu Sjednicu Senata

Uvaženi,

U prilogu dostavljamo materijal za narednu sjednicu Centra za doktorske studije, odnosno Senata Univerziteta Crne Gore i to:

- Odluku Vijeća Fakulteta političkih nauka od 06.09.2022. godine,
- Obrazac D3 - Ocjena doktorske disertacije,
- Prateća dokumentacija za kandidatkinju mr Teodoru Stanković.

S poštovanjem,

DEKAN,

Prof. dr Milan Marković

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

Adresa 13. jul, br. 2, 81000 Podgorica
Tel. 020/481-169, fax. 020/239-074
WWW.UCG.AC.BIJE
politickenauke@t-com.me

Broj: 01-1028/1
Podgorica, 06.09.2022. godine

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 43 Pravila doktorskih studija od 16.11.2020. godine, Vijeće Fakulteta političkih nauka je na sjednici održanoj 06.09.2022. godine, donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije pod naslovom *Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike*, kandidatkinje **mr Teodore Stanković**.

II

Predlaže se Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati doktorsku disertaciju pod naslovom *Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike*, kandidatkinje **mr Teodore Stanković** i imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije u sastavu:

- Prof. dr Srđan Darmanović, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore;
- Prof. dr Boris Vukićević, vanredni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore;
- Prof. dr Đorđe Borozan, redovni profesor Univerzitet Donja Gorica.

III

Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije i odluku Vijeća Fakulteta dostaviti Centru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore, na dalju nadležnost.

IV

Mjesto, dan i čas odbrane doktorske disertacije biće utvrđen nakon sjednice Senata Univerziteta Crne Gore, nakon konsultacija članova Komisije i kandidata.

OBRAZLOŽENJE

Komisija za ocjenu doktorske disertacije pod naslovom *Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike* kandidata **mr Teodore Stanković** je napisala Izvještaj, koji je Vijeće fakulteta razmatralo ba sjednici održanoj 06.09.2022. godine.

Nakon saznanja da su ispunjeni svi uslovi iz člana 43. Pravila doktorskih studija, Vijeće je odlučilo kao u izreci.

Dostavljeno:

- Centru za doktorske studije
- Senatu
- Imenovanom
- Članovima Komisije
- Službi za studentska pitanja
- a/a

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
D E K A N,
Prof. dr Mišan Marković

OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	mr Teodora Stanković
Fakultet	Fakultet političkih nauka
Studijski program	Političke nauke
Broj indeksa	1/19
MENTOR/MENTORI	
Prvi mentor	Prof. dr Srđan Darmanović Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora
KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE	
Prof. dr Boris Vukićević	Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora
Prof. dr Srđan Darmanović	Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora
Prof. dr Đorđe Borozan	Univerzitet Donja Gorica, Crna Gora
Datum značajni za ocjenu doktorske disertacije	
Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dostavljen Biblioteci UCG	21.07.2022.
Javnost informisana (dnevne novine) da su Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dati na uvid	22.07.2022.
Sjednica Senata na kojoj je izvršeno imenovanje komisije za ocjenu doktorske disertacije	20. 07. 2022.
Uvid javnosti	
U predviđenom roku za uvid javnosti je bilo primjedbi?	
OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE	
<p>1. Pregled disertacije</p> <p>Doktorska disertacija pod nazivom „Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike“ kandidatkinje mr Teodora Stanković sadrži 148 strana A4 formata. Na samom početku disertacije, dati su podaci o doktorandu, mentoru i članovima Komisije, a nakon toga slijede rezime i na crnogorskom i engleskom jeziku, sadržaj, popis slika, te potom osam poglavlja uključujući Uvod, Zaključak i Apendiks. Nakon Apendiksa slijedi popis bibliografskih jedinica korišćenih u toku izrade doktorske disertacije. Kandidatkinja je koristila opsežnu literaturu koja broji 200 referenci od kojih veliki broj predstavlja radove u vodećim međunarodnim časopisima, koji se bave problematikom vezano za oblast doktorske disertacije. Navedena lista referenci govori da je kandidatkinja iscrpno koristila relevantnu literaturu da se upozna sa najznačajnijim trendovima i pristupima u ovoj oblasti, što je omogućilo da na kvalitetan način pristupi istraživanju, koje je rezultiralo nizom interesantnih i originalnih rezultata.</p> <p>U Uvodnom poglavlju, dat je kratak pregled geopolitičkih trendova i njihove zavisnosti od energetskog pitanja. Naznačeni su regioni od interesa, bogati energetskim izvorima, kojima se bavi ova doktorska disertacija. Posebno je istaknuto da je cilj istraživanja uspostavljanje</p>	

korelacije između konflikata i energetske politike najznačajnijih globalnih aktera. U Uvodu su takođe navedena osnovna istraživačka pitanja i hipoteze koje se koriste u radu.

U drugom poglavlju je dat pregled najznačajnijih istraživanja vezano za energetske resurse i geopolitiku. Poseban osvrt vezano za zemlje bivšeg SSSR-a bogate izvorima energije je dat na Gruziju, Azerbejdžan i Tadžikistan, imajući u vidu sukobe kojima su bili izloženi. Takođe, dat je kratak osvrt i na Bliski istok i Južnu Ameriku u kontekstu distribucije energetske izvora. Ova glava predstavlja dobru osnovu i uvod u rezultate istraživanja prezentirane u narednim poglavljima.

U trećem poglavlju, analizirana je energetska geopolitika Evropske unije i Rusije. Posebna pažnja posvećena je geopolitičkoj i liberalnoj komponenti u okviru njihovih odnosa. Posmatrane su varijacije geopolitičke i liberalne komponente, kao i način na koji je rast geopolitičke komponente uticao na liberalnu. Objasnjen je mehanizam gdje su se suprotstavljeni geopolitički stavovi prenijeli na globalni nivo. S obzirom da na globalnom nivou EU djeluje preko tzv. meke geopolitike, njene sposobnosti za rješavanje krize, koja ima globalni uticaj, su ograničene što je u disertaciji analizirano preko slučaja Ukrajine. Posebno interesantan dio ovog poglavlja je onaj koji se bavi statističkom analizom podataka iz koje je proistekao originalni model koji daje dinamičku analizu odnosa između EU i Rusije, koji kao ulazne parametre koristi geopolitičke i liberalne komponente.

U četvrtom poglavlju su analizirani mehanizmi uticaja EU i Rusije na zemlje Zapadnog Balkana. U tom smislu, sprovedeno je istraživanje, kojim se analiziraju ekonomski indikatori poput trgovine, direktnih stranih investicija i analize tržišta energije. Analize pokazuju da je EU ostvarila značaj na ekonomske investicije, ali da, i pored toga, njen uticaj u zemljama Zapadnog Balkana slabi kao posljedica odugovlačenja vezano za strategiju proširenja EU. Ovo je učinilo da je Zapadni Balkan postao pogodan i inspirativan za geopolitički uticaj Rusije. Naime, u disertaciji se pokazuje da Rusija koristi ovu priliku da poveća svoj uticaj i bude više prisutna u percepciji građana i političkom životu na Zapadnom Balkanu. Isprepletanost uticaja EU i Rusije na Zapadnom Balkanu, postaje izraženiji geopolitički izazov, posebno u kontekstu rata u Ukrajini. Analize date u ovom poglavlju su potkrijepljene dobro odabranim statističkim podacima koji se odnose na razne aspekte trgovine i investicija iz EU i Rusije.

U petom poglavlju je razmatran region Bliskog istoka, koji imajući u vidu da je bogat energetske resursima, takođe predmet geopolitičkih interesa i uticaja globalnih aktera. Ono što je posebno interesantno je da faktori političkog nasljeđa i etničke tenzije čine Bliski istok pogodnim za izbijanje sukoba. Stoga, akcenat ovog istraživanja u ovom poglavlju stavljen na Irak i Siriju s osvrtom na Kurdsko pitanje. Ono što je karakteristično za ovo poglavlje je da ona daje i strategiju za socio-ekonomsku integraciju i održivu stabilnost u ovom regionu, odnosno u ovom poglavlju je predložen jedinstven, regionalni integracioni model za rješavanje problema koji su izvor nestabilnosti. Kao rješenje se nametnulo da je kapacitet i geostrateški interes EU takav da bi moglo obezbijediti stabilnost i saradnju u posmatranom regionu. Ono što je posebno interesantno prilikom razmatranja Bliskog istoka je činjenica koja je istaknuta u disertaciji, a koja se odnosi na eskalaciju sukoba u ovom regionu, da je fokus velikih sila bio preusmjeren na njega, da bi nakon smirivanja situacije, fokus bio prebačen na Ukrajinu, gdje je dugogodišnja kriza eskalirala ratom. Pomenuti događaji korespondiraju sa očekivanim ishodima koji slijede iz modela predloženi u trećem poglavlju.

U šestom poglavlju je razmatrana Južna Amerika sa aspekta energetske geopolitike. Analizirani su energetske resursi u pojedinim regionima Južne Amerike kako bi se fokus istraživanja stavio na zemlje bogate izvorima. Poseban akcenat je stavljen na jačanje geopolitičkog uticaja Rusije za ovaj region. U tom kontekstu, razmatrane su i ekonomska situacija i socijalni nemiri kao važni činioci koje ove države čine pogodnim za uticaj treće strane. Naime, struktura političkih sistema je takva da postoji izražena politička distanca između ljevice i ostalih centrističkih i konzervativnih struja. Struktura ljevice u svim ovim državama je takva da je čini pogodnom za uticaj Rusije radi ostvarivanja geopolitičkih interesa u tom dijelu svijeta.

S obzirom da se značajan dio teze odnosi na etničke tenzije i sukoba koji su posljedica suprotstavljenih interesa i političkog nasljeđa, u Apendiksu doktorske disertacije predložen je pristup za kontrolu i rješavanje etničkih sukoba. Ovaj pristup je baziran na institucionalnom inženjeringu i predstavljeni multi-opcionio višeiteracioni model za upravljanje etničkim sukobima. Kao studije slučaja su razmatrane zemlje Zapadnog Balkana.

2. Vrednovanje disertacije

2.1. Problem

Energetska pitanja su značajan faktor, koji utiče na postojeće i kreira nove geopolitičke trendove, pa je njihova analiza i izučavanje od izuzetnog značaja za razumijevanje globalnih političkih kretanja u svijetu. Dostupnost energetske izvora u savremenom dobu igra ključnu ulogu za ekonomski razvoj neke zemlje. Međutim, imajući u vidu neravnomjernost distribucije energetske izvora, oni postaju i značajno sredstvo za politički uticaj. Velike sile imaju izraženi interes da koriste svoje i kontrolišu izvore energije drugih država. To za posljedicu ima sukobe interesa velikih sila koji vrlo često rezultiraju sukobima sa globalnim uticajem. Kada se razmatraju suprotstavljeni interesi velikih sila vezano za pristup različitim energetske izvorima, može se jasnije spoznati priroda sukoba u pojedinim regionima, a kroz to i odlučnost svakog od aktera da istraje na pozicijama koje su dovele do sukoba. Posebno interesantni u kontekstu energetske geopolitike su odnosi Evropske unije i Rusije. Rusija je kroz izvoz gasa u Evropsku uniju jačala svoju ekonomsku moć, što je permanentno uticalo na jačanje njene geopolitičke komponente. Evropska unija nastoji da obezbijedi alternativni pristup energetske izvorima, što biva spriječeno nizom sukoba u kojima direktnu ili posrednu ulogu ima Rusija. Važno je naglasiti da postoji snažna korelacija i sa konfliktima u državama koji nisu značajne sa aspekta energetske izvora, već su interesantne za obezbjeđivanje ruta preko kojih bi se vršilo napajanje energijom. U tom kontekstu su posebni interesantni Ukrajina i Sirija. Važno je istaći da, kada se analiziraju odnosi Evropske unije i Rusije u vezi sa energetske pitanjem, neophodno je posmatrati i uticaj Sjedinjenih Američkih Država, čija je isprepletanost odnosa sa Evropskom unijom od izuzetne važnosti za dobijanje adekvatnih rezultata analize. U skladu sa navedenim, najveći fokus istraživanja je usmjeren na regione bivšeg SSSR-a, bogate energetske izvorima, kao i region Bliskog istoka. Veliki broj radova u literaturi je posvećen raznim djelovima ovih regiona. S druge strane, Južna Amerika, koja ima velike potencijale što se energetske izvora tiče, predstavlja plodno tle za intenzivnije sukobe koji bi se mogli desiti u bliskoj budućnosti. Koristeći obimnu literaturu, kandidatkinja je napravila jedan originalan koncept u kome je sva razmatranja stavila u kontekstu teorija realizma i liberalizma, koje su u ovom slučaju akcentovani i primijenjeni za slučaj energije. Takav pristup kroz ovu disertaciju vodi ka modelu koji može poslužiti za sveobuhvatnu analizu uticaja varijacije geopolitičke (realističke) i liberalističke komponente. Statistička analiza potkrijepljuje primjenjivost modela dajući mu na opštosti i široj primjenjivosti. Interesantan dio istraživanja se odnosi i na pristupe za prevazilaženje konflikata, koji su opet povezani sa geopolitičkom i liberalnom komponentom EU. Kvalitet rezultata istraživanja u ovoj tezi su dodatno provjereni i potvrđeni publikovanjem rada kandidatkinje u časopisu koji se indeksira na SSCI/A&HCI. Konačno, rješavajući niz problema u tezi, kandidatkinja daje nova rješenja, koja otvaraju nove perspektive i predstavljaju niz interesantnih tema za buduće istraživanje.

2.2. Ciljevi i hipoteze disertacije

Predmet istraživanja u ovoj disertaciji je uspostavljanje korelacije između konflikata i energetske politika Evropske unije (EU), Sjedinjenih Američkih Država (SAD) i Rusije kao najznačajnijih globalnih aktera, čiji se interesi značajno preklapaju. U slučaju Južne Amerike, posebna pažnja je posvećena sukobljenim interesima SAD-a, Rusije i Kine. Treba primijetiti

da je važno da se uspostavi korelacija i sa konfliktima u državama, koje nisu značajne samo sa aspekta energetske izvora, već sa aspekta alternativnih ruta napajanja energijom. Osnovna istraživačka pitanja, koja su određena ciljevima ovog rada su:

1. a) Kakva je korelacija između velikih energetske resursa i političke nestabilnosti uzrokovane političkim nasljedem i etničkim sukobima?

b) Kakav je uticaj liberalne i geopolitičke komponente u karakterizaciji odnosa između EU i Rusije, te kako je na dinamiku varijacija ovih komponenti uticala kriza i rat u Ukrajini?

2. a) Kako je energetska geopolitika između EU i Rusije, kao i ukrajinska kriza uticala na region Zapadnog Balkana i proces EU integracija?

b) Da li je ovaj region postao „talac“ geopolitičkih relacija i ekonomskih uticaja EU i Rusije, i do koje mjere?

3. a) Koji faktori, osim energije, čine razmatrani dio Bliskog istoka (Sirija i Irak) posebno nestabilnim regionom koji je vrlo podložan sukobima?

b) Kako u razmatranim regionima ublažiti efekte suprotstavljenih interesa primjenom političkog inženjeringa?

4. Koji su potencijalni regioni nestabilnosti u Južnoj Americi i koliko su bogati energetske resursima?

Za odgovor na istraživačka pitanja, korišćene su tri fundamentalne hipoteze:

H1: Energetski resursi jačaju autoritarne režime i imaju negativan uticaj na proces demokratske tranzicije, a posljedica toga je da nedemokratski režimi postaju podložni konfliktima u koje ih uvlače suprotstavljeni interesi velikih sila.

H2: Energetski resursi predstavljaju međunarodni faktor koji izaziva sukobe i tenzije u svijetu i utiče na intenzitet i trajanje sukoba.

H3: Procesi demokratizacija i integracija kroz institucionalni inženjering uz posredovanje EU kao multinacionalnog i multikulturalnog medijatora mogu da budu osnov za prevazilaženje sukoba i mirni suživot.

2.3. Bitne metode koje su primijenjene u disertaciji i njihovu primjerenost

U ovoj doktorskoj disertaciji, metodologija istraživanja je bazirana na primarnim i sekundarnim izvorima. Da bi došli do relevantnih zaključaka, koje odgovaraju aktuelnom trenutku, korišćene su statističke baze podataka (Eurostat, UN Comtrade i Statista). S obzirom da se radi o bazama koje sadrže ogroman broj podataka, značajni naponi su učinjeni da se selektuju i obrade najreprezentativniji uzorci. Rezultati obrade su prezentovani preko niza slika datih u tezi, a korišćeni su da potkrijepe teorijska razmatranja i zaključci. Sekundarni izvori, odnosno rezultati iz literature su korišćeni za preciznije oblikovanje zaključaka i njihovog stavljanja u kontekst poznatih teorijskih pristupa i dosadašnjih rezultata.

Treba posebno naglasiti da ova disertacija pruža multidisciplinarni pristup koji kombinuje teorije vezane za etničke konflikte, institucionalni inženjering i komparativnu analizu sa globalnim geopolitičkim tendencijama koje diktiraju energetske izvori.

2.4. Rezultati disertacije i njihovo tumačenje

Najznačajniji originalni rezultati doktorske disertacije prezentirani su u poglavljima 3, 4, 5 i u Apendiksu. Teza je strukturirana tako da se svako poglavlje završava sekcijom kroz koje se sublimiraju najznačajniji zaključci i doprinosi istraživanja vezanih za tu sekciju. Posebno je interesantan model definisan u trećem poglavlju koji je korišćen za simulaciju varijacija liberalne i geopolitičke komponente. Na bazi ovog modela može se pratiti razvoj odnosa EU – Rusija, koji je pogotovo interesantan nakon izbijanja ukrajinske krize. Pokazuje se da je kod ove prelomne tačke u Rusiji postojala dominacija realističkog pristupa, dok je kod EU, liberalistički pristup bio dominantan. U okviru modela je uključena međuzavisnost ovih komponenti, pa simulacija i realna situacija pokazuju da asimetrija, koja je postojala, nije bila održiva. To je izazvalo rast geopolitičke komponente kod EU, a s druge strane, bez obzira na određene varijacije, liberalne komponente su se uravnotežile. Razlog za to je velika međuzavisnost obje strane. Rast geopolitičke komponente je počeo da se širi van zone njihovih međusobnih odnosa, što je dovelo do toga da obje strane kroz globalni uticaj pokušavaju da nadomjeste potrebu za uravnoteženom liberalnom komponentom. Jedno vrijeme fokus sa Ukrajine se pomjerio na Siriju, pa je Ukrajina, kako je u disertaciji pokazano, postala svojevrsni „zaboravljeni problem“. U ovom dijelu rada je dat kratak osvrt djelovanja meke i tvrde globalne sile i ograničenja koja postoje kod mekog pristupa u takvim odnosima. Što tenzije postaju veće, to je sinhronizacija EU geopolitičkih interesa sa interesima SAD-a neophodna da bi se na adekvatan način suprotstavila tvrdj globalnoj sili poput Rusije. Ono što se posebno apostrofira je da, u nekim narednim budućim iteracijama, liberalna komponenta je ta koja će se koristiti za smanjenje geopolitičke komponente i normalizaciju odnosa EU i Rusije.

Nakon što je u prethodnom dijelu doktorske disertacije opisan mehanizam rasta globalne geopolitičke komponente, disertacija se u glavi 4 fokusirala na refleksije koje ovakvi odnosi EU-Rusije imaju na Zapadni Balkan. Naime, Zapadni Balkan je veoma osjetljiva zona, pa ga sukobljeni interesi velikih sila još više čine politički turbulentnim. Nakon izbijanja ukrajinske krize i odluke EU da odloži integracije Zapadnog Balkana, otvorio se prostor za snažnije djelovanje i prisustvo Rusije u ovom regionu. U radu je kroz niz statističkih primjera pokazano da prisustvo EU u ovom regionu u ekonomskom smislu je dominantno. Međutim, pokazuje se da nije dovoljna samo meka moć EU da bi se ruski uticaj držao pod kontrolom. Nasuprot, percepcija prisustva Rusije, kao i njenog političkog uticaja, se povećala. To je za posljedicu imalo probudeni nacionalizam, zastoje u integracijama i nazadovanje u demokratiji. I u ovom slučaju se pokazuje da je snažan angažman SAD-a neophodan da bi se nadomjestila ograničenja koja su rezultat mehanizama meke moći preko kojih EU djeluje kao globalni akter.

U radu je kroz analize odnosa EU i Rusije pokazano da je u određenom periodu, fokus njihovog globalnog djelovanja bio prenijet na Bliski istok. Posebnu aktivnu ulogu u geostrateškim igrama na Bliskom istoku je imala Rusija. Kako je u radu istaknuto, kod Rusije je, kroz uključenost na Bliskom istoku, rasla geopolitička komponenta. Ona je kroz direktnu uključenost uspjela da zaštiti svoje interese u Siriji i da spriječi u doglednom roku postavljanje gasovoda od Saudijske Arabije ka EU. Povrh svega, kao aktivni sudionik konflikata u Siriji, kod Rusije se pojačalo samopouzdanje za globalno geopolitičko djelovanje, pa je stoga pokrenula rat u Ukrajini kako bi takvim pristupom tvrde sile „riješila“ ovaj problem u svoju korist. Posebno interesantan rezultat vezano za Bliski istok je zaključak da bi Evropska unija svojim mekim pristupom mogla da odigra značajnu ulogu u postizanju stabilnosti u Iraku i Siriji. Rad daje analizu instrumenata političkog inženjeringa koje bi EU mogla da koristi u ovom regionu, a što bi moglo da ima pozitivne efekte na njeno globalno geopolitičko pozicioniranje i na liberalnu komponentu. U radu je takođe razmatrana i situacija u Južnoj Americi u kontekstu energetske geopolitike. Naime, iako, u ovom geografski udaljenom regionu, na prvi pogled ne postoji direktna refleksija prethodno opisanih sukoba geopolitičkih interesa, sama činjenica da je bogat energijom čini ga interesantnim za razmatranje u okviru konteksta energetske

geopolitike. Dodatno, politički sistemi sa značajnim stepenom nestabilnosti i jakim ljevičarskim pokretima čine ovaj region pogodnim za uticaj Rusije. U radu je poseban akcenat stavljen na regione bogate energijom sa osvrtom na osnovne karakteristike njihovih političkih sistema. Razmatrani su Venecuela, Bolivija, Čile uz kratak osvrt na širi kontekst situacije u Južnoj Americi, s obzirom da ove zemlje nisu voljne da uvedu sankcije Rusiji. Ovaj region je apostrofirao kao posebno interesantan za buduće geostrateške igre.

S obzirom da se jedan dio disertacije bavi političkim inženjeringom, u Apendiksu je dat jedan originalan pristup višeopcionog i višeiteracijskog modela za suzbijanje konflikata mehanizmima političkog inženjeringa. Može se vidjeti da iako disertacija tretira dosta širok problem, ona je strukturirana tako da kroz bazične teorijske postavke vezane za realizam i liberalizam tretira probleme jedan po jedan na način što zaključujući jedan dio otvara nova pitanja za analizu datu u narednom dijelu. Teza daje niz interesantnih zaključaka i odgovora, a istovremeno otvara nova pitanja čiju analizu će olakšati odlične teorijske eksperimentalne postavke date u ovoj disertaciji.

2.5. Zaključci

Sublimacija najznačajnijih rezultata teze data je u Zaključku u kome je prevashodno akcenat stavljen na odgovore na istraživačka pitanja koja su bila u osnovi ove disertacije. Kao jedan od značajnijih zaključaka istaknuto je da postoji snažna korelacija između energetske izvora i nestabilnosti, te da potencijal sukoba raste ukoliko je istorijsko-političko nasljeđe takvo da uzrokuje postojanje etničkih tenzija. Analiza liberalne i geopolitičke komponente u odnosima EU i Rusije je pokazala da je u protekloj deceniji postojala jaka liberalna komponenta sa obje strane, te da je ona doprinijela rastu geopolitičke komponente kod Rusije, što se odrazilo i na njeno povećanje kod EU. Statističkom analizom geopolitičkog rizika pokazalo se da je jedna od kritičkih tačaka u odnosima izbijanje ukrajinske krize. Posebna pažnja u statističkim analizama je data periodu nakon izbijanja ukrajinske krize. U ovom periodu postoje varijacije liberalne i geopolitičke komponente u njihovim odnosima, ali osnovna karakteristika je ta da je geopolitička komponenta stalno rasla, prevazilazeći međusobni odnos EU i Rusije i prelivajući se na globalnu scenu. Posljedično, sa aspekta njihovih sukobljenih geopolitičkih interesa, kao interesantni nametnuli su se regionu Zapadnog Balkana i Bliskog istoka. Situacija u ovim regionima je analizirana u kontekstu odnosa EU-Rusija. Pokazano je da se intenzivnija isprepletanost geopolitičkih interesa pojavila u zemljama Zapadnog Balkana, što je značajnim dijelom bilo uslovljeno političkim stavom EU vezanim za ovaj region. Statistički podaci pokazuju da je stav EU smanjio efekat i percepciju investicija i političke prisutnosti na Zapadnom Balkanu. Takvu tendenciju koristi Rusija u cilju skretanja Zapadnog Balkana od tokova integracija ka EU.

Jedan od zaključaka je i da rezultat jačanja geopolitičke komponente Rusije na globalnom nivou uzrokovao je njeno aktivno učešće u sukobima u Siriji. Sirija je razmatrana kao interesantno područje preko koga bi mogao da se ostvari transport gasa od Saudijske Arabije ka EU, što je u suprotnosti sa ruskim interesima tako da Evropsku uniju drži zavisnom od njenih energenata. Analiza je proširena na slučaj Iraka koji na svojoj teritoriji ima značajne količine energetske resursa. S obzirom da je ovo područje naseljeno Kurdima, te da je Kurdsko pitanje i u Siriji otvoreno, disertacija je dala interesantan predlog za stabilizaciju prilika uz posredovanje Evropske unije. Posebno interesantan je dio koji obrazlaže pogodnost uloge meke moći Evropske unije, preko koga bi EU, ne samo mogla da ostvari značajne rezultate koji se odnose na stabilizaciju ovog regiona, već bi preko toga značajno poboljšala globalnu geostratešku poziciju. Ovo je posebno interesantno kada se posmatra sa aspekta odnosa EU sa Rusijom po pitanju Ukrajine, gdje ona značajno zavisi od Sjedinjenih Američkih Država i gdje njena meka sila nedovoljno jaka za geopolitičke sukobe sa globalnim akterom kojeg karakteriše tvrda geopolitika.

Opisani pristupi u doktorskoj disertaciji primijenjeni su na region Južne Amerike gdje je pokazano da trenutni nivo prisustva Rusije i njeni geopolitički interesi čine ovaj region potencijalnim novim izvorom sukoba, tim prije što se radi o političkim sistemima sa manjkom demokratije. Veoma važan zaključak teze je da se suprotstavljeni geopolitički interesi u pogledu regiona bogatim energetske izvorima ne lokalizuju samo na oblasti od interesa, već se brzo šire i na druga područja. Stoga, izučavanje energetske geopolitike treba značajno da pomogne u predikciji i prevenciji tenzija i sukoba.

3. Konačna ocjena disertacije

Struktura doktorske disertacije kao i rezultati istraživanja u potpunosti su usaglašeni i korespondiraju sa obrazloženjem teme, koja je data u uvodnom dijelu doktorata, kao i sa obrazloženjima vezanim za tezu u ranijim fazama rada na disertaciji. Čitanjem disertacije jasno se uočava da je postavka istraživanja zasnovana na najrelevantnijim radovima iz literature, ali se istovremeno kroz rezultate istraživanja kandidatkinje nametnuo originalan koncept rada, koji je rezultirao nizom novih rezultata. Modeli definisani u ovoj disertaciji su odlična osnova za buduća istraživanja u ovoj oblasti. Imajući u vidu da je dio teze već prihvaćen za publikovanje u relevantnom časopisu, te da je kandidatkinja pripremila i prijavila za publikovanje i ostale originalne rezultate teze, doktorska disertacija će dati značajan doprinos ovom naučnom problemu i biti odlična osnova za istraživače koji se bave ovom oblašću. Iako je u svakoj glavi definisan niz pristupa, koji sugerišu prirodne priključke za dalje istraživanje, kao posebno interesantna se nameće tema Južne Amerike, koja je u disertaciji strukturalno obrađena tako da otvara niz tema za buduće istraživanje.

Originalni naučni doprinos

Doktorska disertacija se bavi energetske geopolitikom sa aspekta energetske resursa kao izvora sukoba. Poseban osvrt je dat na analizu i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u razmatranim regionima. Tema istraživanja je izuzetno aktuelna o čemu svjedoči veliki broj radova iz ove oblasti. Teza je koncipirana na originalan način tako što su sva istraživanja rađena u kontekstu originalnog modela za analizu energetske geopolitike definisanom u tezi. Model je u potpunosti originalan i omogućava analizu i izučavanje međuzavisnosti i varijacija liberalne i geopolitičke komponente. Pomenuti model, kao i najznačajniji zaključci u doktorskoj disertaciji su izvedeni korišćenjem niza obrađenih statističkih podataka. Statistički podaci su korišćeni iz relevantnih baza (Eurostat, UN Comtrade, Statista), te na potpuno originalan način selektovani, obrađeni i prezentirani u ovoj tezi. Jedna ovakva analiza je omogućila niz originalnih zaključaka i rezultata vezanih za situaciju i rat u Ukrajini i njenu refleksiju na Zapadni Balkan. Značajan dio ovih rezultata, koji se odnose na odnose EU-Rusija u kontekstu krize i rata u Ukrajini, kao i na njihove suprotstavljene interese na Balkanu, publikovan je u radu koji je prihvaćen za objavljivanje u časopisu sa A&HCI liste. Pozitivne anonimne recenzije su dodatna potvrda ocjene iznesene od strane članova Komisije. Pored ovih rezultata, u drugim djelovima disertacija takođe postoji niz originalnih doprinosa koje je kandidatkinja pripremila i prijavila za publikovanje.

Mišljenje i prijedlog komisije

Imajući u vidu prethodno izloženo, Komisija smatra da ova doktorska disertacija ispunjava sve zakonske i formalne uslove, kao i standarde i kriterijume vezano za doktorsku disertaciju u oblasti društvenih nauka. S obzirom na kvalitet izloženih rezultata istraživanja, Komisija je mišljenja da je doktorska disertacija kandidatkinje mr Theodore Stanković bazirana na kvalitetnom istraživačkom radu. Ona sadrži niz pristupa čiji su rezultati originalni naučni rezultati i zaključci. Uzimajući u obzir sve navedeno, sa zadovoljstvom predlažemo Vijeću Fakulteta političkih nauka i Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati doktorsku disertaciju „Energetski resursi kao izvori sukoba:

<p>Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike“, kandidatkinje mr Teodore Stanković i odobri njenu javnu usmenu odbranu.</p>	
<p>Izdvojeno mišljenje</p>	
<p>Nema</p>	
<p>Napomena</p>	
<p>Nema</p>	
<p>KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE</p>	
<p>Prof. dr Boris Vukićević Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora</p>	
<p>Prof. dr Srđan Darmanović Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora</p>	
<p>Prof. dr Đorđe Borozan Univerzitet Donja Gorica, Crna Gora</p>	
<p>U Podgorici, 06.09.2022</p>	<p>DEKAN</p> <p>Prof. dr Milan Marković</p>

Crna Gora UNIVERZITET CRNE GORE FAKULTET POLITIČKIH NAUKA			
Ime i prezime	Broj	Prilog	Vrijednost
01, 07, 1002			
01	1028		

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

VIJEĆU FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA
SENATU UNIVERZITETA CRNE GORE

Predmet: Ocjena doktorske disertacije mr Teodore Stanković

Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 20.07.2022. godine, prihvatio je predlog Vijeća Fakulteta političkih nauka od 12.07.2022. godine i imenovao nas je za članove Komisije za ocjenu doktorske disertacije pod nazivom „Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike“, kandidatkinje mr Teodore Stanković. Nakon čitanja i analize priložene doktorske disertacije podnosimo sljedeći:

IZVJEŠTAJ

1. Pregled disertacije

Doktorska disertacija pod nazivom „Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike“ kandidatkinje mr Teodore Stanković sadrži 148 strana A4 formata. Na samom početku disertacije, dati su podaci o doktorandu, mentoru i članovima Komisije, a nakon toga slijede rezime i na crnogorskom i engleskom jeziku, sadržaj, popis slika, te potom osam poglavlja uključujući Uvod, Zaključak i Apendiks. Nakon Apendiksa slijedi popis bibliografskih jedinica korištenih u toku izrade doktorske disertacije.

Kandidatkinja je koristila opsežnu literaturu koja broji 200 referenci od kojih veliki broj predstavlja radove u vodećim međunarodnim časopisima, koji se bave problematikom vezano za oblast doktorske disertacije. Navedena lista referenci govori da je kandidatkinja iscrpno koristila relevantnu literaturu da se upozna sa najznačajnijim trendovima i pristupima u ovoj oblasti, što je omogućilo da na kvalitetan način pristupi istraživanju, koje je rezultiralo nizom interesantnih i originalnih rezultata.

U Uvodnom poglavlju, dat je kratak pregled geopolitičkih trendova i njihove zavisnosti od energetskog pitanja. Naznačeni su regioni od interesa, bogati energetskim izvorima, kojima se bavi ova doktorska disertacija. Posebno je istaknuto da je cilj istraživanja uspostavljanje korelacije između konflikata i energetskih politika najznačajnijih globalnih aktera. U Uvodu su takođe navedena osnovna istraživačka pitanja i hipoteze koje se koriste u radu.

U drugom poglavlju je dat pregled najznačajnijih istraživanja vezano za energetske resurse i geopolitiku. Poseban osvrt vezano za zemlje bivšeg SSSR-a bogate izvorima energije je dat na Gruziju, Azerbejdžan i Tadžikistan, imajući u vidu sukobe kojima su bili izloženi. Takođe, dat je kratak osvrt i na Bliski istok i Južnu Ameriku u kontekstu distribucije energetskih izvora. Ova glava predstavlja dobru osnovu i uvod u rezultate istraživanja prezentirane u narednim poglavljima.

U trećem poglavlju, analizirana je energetska geopolitika Evropske unije i Rusije. Posebna pažnja posvećena je geopolitičkoj i liberalnoj komponenti u okviru njihovih odnosa. Posmatrane su varijacije geopolitičke i liberalne komponente, kao i način na koji je rast geopolitičke komponente uticao na liberalnu. Objasnen je mehanizam gdje su se suprotstavljeni geopolitički stavovi prenijeli na globalni nivo. S obzirom da na globalnom nivou EU djeluje preko tzv. meke geopolitike, njene sposobnosti za rješavanje krize, koja ima globalni uticaj, su ograničene što je u disertaciji analizirano preko slučaja Ukrajine. Posebno interesantan dio ovog poglavlja je onaj koji se bavi statističkom analizom podataka iz koje je proistekao originalni model koji daje dinamičku analizu odnosa između EU i Rusije, koji kao ulazne parametre koristi geopolitičke i liberalne komponente.

U četvrtom poglavlju su analizirani mehanizmi uticaja EU i Rusije na zemlje Zapadnog Balkana. U tom smislu, sprovedeno je istraživanje, kojim se analiziraju ekonomski indikatori poput trgovine, direktnih stranih investicija i analize tržišta energije. Analize pokazuju da je EU ostvarila značaj na ekonomske investicije, ali da, i pored toga, njen uticaj u zemljama Zapadnog Balkana slabi kao posljedica odugovlačenja vezano za strategiju

proširenja EU. Ovo je učinilo da je Zapadni Balkan postao pogodan i inspirativan za geopolitički uticaj Rusije. Naime, u disertaciji se pokazuje da Rusija koristi ovu priliku da poveća svoj uticaj i bude više prisutna u percepciji građana i političkom životu na Zapadnom Balkanu. Isprepletanost uticaja EU i Rusije na Zapadnom Balkanu, postaje izraženiji geopolitički izazov, posebno u kontekstu rata u Ukrajini. Analize date u ovom poglavlju su potkrijepljene dobro odabranim statističkim podacima koji se odnose na razne aspekte trgovine i investicija iz EU i Rusije.

U petom poglavlju je razmatran region Bliskog istoka, koji imajući u vidu da je bogat energetskim resursima, takođe predmet geopolitičkih interesa i uticaja globalnih aktera. Ono što je posebno interesantno je da faktori političkog nasljeđa i etničke tenzije čine Bliski istok pogodnim za izbijanje sukoba. Stoga, akcenat ovog istraživanja u ovom poglavlju stavljen na Irak i Siriju s osvrtom na Kurdsko pitanje. Ono što je karakteristično za ovo poglavlje je da ona daje i strategiju za socio-ekonomsku integraciju i održivu stabilnost u ovom regionu, odnosno u ovom poglavlju je predložen jedinstven, regionalni integracioni model za rješavanje problema koji su izvor nestabilnosti. Kao rješenje se nametnulo da je kapacitet i geostrateški interes EU takav da bi moglo obezbijediti stabilnost i saradnju u posmatranom regionu. Ono što je posebno interesantno prilikom razmatranja Bliskog istoka je činjenica koja je istaknuta u disertaciji, a koja se odnosi na eskalaciju sukoba u ovom regionu, da je fokus velikih sila bio preusmjeren na njega, da bi nakon smirivanja situacije, fokus bio prebačen na Ukrajinu, gdje je dugogodišnja kriza eskalirala ratom. Pomenuti događaji korespondiraju sa očekivanim ishodom koji slijede iz modela predloženi u trećem poglavlju.

U šestom poglavlju je razmatrana Južna Amerika sa aspekta energetske geopolitike. Analizirani su energetske resursi u pojedinim regionima Južne Amerike kako bi se fokus istraživanja stavio na zemlje bogate izvorima. Poseban akcenat je stavljen na jačanje geopolitičkog uticaja Rusije za ovaj region. U tom kontekstu, razmatrane su i ekonomska situacija i socijalni nemiri kao važni činioci koje ove države čine pogodnim za uticaj treće strane. Naime, struktura političkih sistema je takva da postoji izražena politička distanca između ljevice i ostalih centrističkih i konzervativnih struja. Struktura ljevice u svim ovim državama je takva da je čini pogodnom za uticaj Rusije radi ostvarivanja geopolitičkih interesa u tom dijelu svijeta.

S obzirom da se značajan dio teze odnosi na etničke tenzije i sukoba koji su posljedica suprotstavljenih interesa i političkog nasljeđa, u Apendiksu doktorske disertacije predložen je pristup za kontrolu i rješavanje etničkih sukoba. Ovaj pristup je baziran na institucionalnom inženjeringu i predstavljeni multi-opcionio višeiteracioni model za upravljanje etničkim sukobima. Kao studije slučaja su razmatrane zemlje Zapadnog Balkana.

2. Vrednovanje disertacije

2.1 Problem

Energetska pitanja su značajan faktor, koji utiče na postojeće i kreira nove geopolitičke trendove, pa je njihova analiza i izučavanje od izuzetnog značaja za razumijevanje globalnih političkih kretanja u svijetu. Dostupnost energetske izvora u savremenom dobu igra ključnu ulogu za ekonomski razvoj neke zemlje. Međutim, imajući u vidu neravnomjernost distribucije energetske izvora, oni postaju i značajno sredstvo za politički uticaj. Velike sile imaju izraženi interes da koriste svoje i kontrolišu izvore energije drugih država. To za posljedicu ima sukobe interesa velikih sila koji vrlo često rezultiraju sukobima sa globalnim uticajem. Kada se razmatraju suprotstavljeni interesi velikih sila vezano za pristup različitim energetske izvorima, može se jasnije spoznati priroda sukoba u pojedinim regionima, a kroz to i odlučnost svakog od aktera da istraje na pozicijama koje su dovele do sukoba. Posebno interesantni u kontekstu energetske geopolitike su odnosi Evropske unije i Rusije. Rusija je kroz izvoz gasa u Evropsku uniju jačala svoju ekonomsku moć, što je permanentno uticalo na jačanje njene geopolitičke komponente. Evropska unija nastoji da obezbijedi alternativni pristup energetske izvorima, što biva spriječeno nizom sukoba u kojima direktnu ili posrednu ulogu ima Rusija. Važno je naglasiti da postoji snažna korelacija i sa konfliktima u državama koji nisu značajne sa aspekta energetske izvora, već su interesantne za obezbjeđivanje ruta preko kojih bi se vršilo napajanje energijom. U tom kontekstu su posebni interesantni Ukrajina i Sirija. Važno je istaći da, kada se analiziraju odnosi Evropske unije i Rusije u vezi sa energetske pitanjem, neophodno je posmatrati i uticaj Sjedinjenih Američkih Država, čija je isprepletanost odnosa sa Evropskom unijom od izuzetne važnosti za dobijanje adekvatnih rezultata analize. U skladu sa navedenim, najveći fokus istraživanja je usmjeren na regione bivšeg SSSR-a, bogate energetske izvorima, kao i region Bliskog istoka. Veliki broj radova u

literaturi je posvećen raznim djelovima ovih regiona. S druge strane, Južna Amerika, koja ima velike potencijale što se energetske izvora tiče, predstavlja plodno tle za intenzivnije sukobe koji bi se mogli desiti u bliskoj budućnosti. Koristeći obimnu literaturu, kandidatkinja je napravila jedan originalan koncept u kome je sva razmatranja stavila u kontekstu teorija realizma i liberalizma, koje su u ovom slučaju akcentovani i primijenjeni za slučaj energije. Takav pristup kroz ovu disertaciju vodi ka modelu koji može poslužiti za sveobuhvatnu analizu uticaja varijacije geopolitičke (realističke) i liberalističke komponente. Statistička analiza potkrijepljuje primjenjivost modela dajući mu na opštosti i široj primjenjivosti. Interesantan dio istraživanja se odnosi i na pristupe za prevazilaženje konflikata, koji su opet povezani sa geopolitičkom i liberalnom komponentom EU. Kvalitet rezultata istraživanja u ovoj tezi su dodatno provjereni i potvrđeni publikovanjem rada kandidatkinje u časopisu koji se indeksira na SSCI/A&HCI. Konačno, rješavajući niz problema u tezi, kandidatkinja daje nova rješenja, koja otvaraju nove perspektive i predstavljaju niz interesantnih tema za buduće istraživanje.

2.2 Ciljevi i hipoteze disertacije

Predmet istraživanja u ovoj disertaciji je uspostavljanje korelacije između konflikata i energetske politike Evropske unije (EU), Sjedinjenih Američkih Država (SAD) i Rusije kao najznačajnijih globalnih aktera, čiji se interesi značajno preklapaju. U slučaju Južne Amerike, posebna pažnja je posvećena sukobljenim interesima SAD-a, Rusije i Kine. Treba primijetiti da je važno da se uspostavi korelacija i sa konfliktima u državama, koje nisu značajne samo sa aspekta energetske izvora, već sa aspekta alternativnih ruta napajanja energijom.

Osnovna istraživačka pitanja, koja su određena ciljevima ovog rada su:

1. a) Kakva je korelacija između velikih energetske resursa i političke nestabilnosti uzrokovane političkim nasljeđem i etničkim sukobima?
 - b) Kakav je uticaj liberalne i geopolitičke komponente u karakterizaciji odnosa između EU i Rusije, te kako je na dinamiku varijacija ovih komponenti uticala kriza i rat u Ukrajini?
2. a) Kako je energetska geopolitika između EU i Rusije, kao i ukrajinska kriza

uticala na region Zapadnog Balkana i proces EU integracija?

b) Da li je ovaj region postao „talac“ geopolitičkih relacija i ekonomskih uticaja EU i Rusije, i do koje mjere?

3. a) Koji faktori, osim energije, čine razmatrani dio Bliskog istoka (Sirija i Irak) posebno nestabilnim regionom koji je vrlo podložan sukobima?

b) Kako u razmatranim regionima ublažiti efekte suprotstavljenih interesa primjenom političkog inženjeringa?

4. Koji su potencijalni regioni nestabilnosti u Južnoj Americi i koliko su bogati energetske resursima?

Za odgovor na istraživačka pitanja, korišćene su tri fundamentalne hipoteze:

H1: Energetski resursi jačaju autoritarne režime i imaju negativan uticaj na proces demokratske tranzicije, a posljedica toga je da nedemokratski režimi postaju podložni konfliktima u koje ih uvlače suprotstavljeni interesi velikih sila.

H2: Energetski resursi predstavljaju međunarodni faktor koji izaziva sukobe i tenzije u svijetu i utiče na intenzitet i trajanje sukoba.

H3: Procesi demokratizacija i integracija kroz institucionalni inženjering uz posredovanje EU kao multinacionalnog i multikulturalnog medijatora mogu da budu osnov za prevazilaženje sukoba i mirni suživot.

2.3 Metodologija primijenjena u disertaciji

U ovoj doktorskoj disertaciji, metodologija istraživanja je bazirana na primarnim i sekundarnim izvorima. Da bi došli do relevantnih zaključaka, koje odgovaraju aktuelnom trenutku, korišćene su statističke baze podataka (Eurostat, UN Comtrade i Statista). S obzirom da se radi o bazama koje sadrže ogroman broj podataka, značajni napor su učinjeni da se selektuju i obrade najreprezentativniji uzorci. Rezultati obrade su prezentovani preko niza slika datih u tezi, a korišćeni su da potkrijepe teorijska razmatranja

i zaključci. Sekundarni izvori, odnosno rezultati iz literature su korišćeni za preciznije oblikovanje zaključaka i njihovog stavljanja u kontekst poznatih teorijskih pristupa i dosadašnjih rezultata.

Treba posebno naglasiti da ova disertacija pruža multidisciplinarni pristup koji kombinuje teorije vezane za etničke konflikte, institucionalni inženjering i komparativnu analizu sa globalnim geopolitičkim tendencijama koje diktiraju energetske izvori.

2.4 Rezultati disertacije i njihovo tumačenje

Najznačajniji originalni rezultati doktorske disertacije prezentirani su u poglavljima 3, 4, 5 i u Apendiksu. Teza je strukturirana tako da se svako poglavlje završava sekcijom kroz koje se sublimiraju najznačajniji zaključci i doprinosi istraživanja vezanih za tu sekciju. Posebno je interesantan model definisan u trećem poglavlju koji je korišćen za simulaciju varijacija liberalne i geopolitičke komponente. Na bazi ovog modela može se pratiti razvoj odnosa EU – Rusija, koji je pogotovo interesantan nakon izbijanja ukrajinske krize. Pokazuje se da je kod ove prelomne tačke u Rusiji postojala dominacija realističkog pristupa, dok je kod EU, liberalistički pristup bio dominantan. U okviru modela je uključena međuzavisnost ovih komponenti, pa simulacija i realna situacija pokazuju da asimetrija, koja je postojala, nije bila održiva. To je izazvalo rast geopolitičke komponente kod EU, a s druge strane, bez obzira na određene varijacije, liberalne komponente su se uravnotežile. Razlog za to je velika međuzavisnost obje strane. Rast geopolitičke komponente je počeo da se širi van zone njihovih međusobnih odnosa, što je dovelo do toga da obje strane kroz globalni uticaj pokušavaju da nadomjeste potrebu za uravnoteženom liberalnom komponentom. Jedno vrijeme fokus sa Ukrajine se pomjerio na Siriju, pa je Ukrajina, kako je u disertaciji pokazano, postala svojevrsni „zaboravljeni problem“. U ovom dijelu rada je dat kratak osvrt djelovanja meke i tvrde globalne sile i ograničenja koja postoje kod mekog pristupa u takvim odnosima. Što tenzije postaju veće, to je sinhronizacija EU geopolitičkih interesa sa interesima SAD-a neophodna da bi se na adekvatan način suprotstavila tvrdoj globalnoj sili poput Rusije. Ono što se posebno apostrofira je da, u nekim narednim budućim iteracijama, liberalna komponenta je ta koja će se koristiti za smanjenje geopolitičke komponente i normalizaciju odnosa EU i Rusije.

Nakon što je u prethodnom dijelu doktorske disertacije opisan mehanizam rasta globalne geopolitičke komponente, disertacija se u glavi 4 fokusirala na refleksije koje ovakvi odnosi

EU-Rusije imaju na Zapadni Balkan. Naime, Zapadni Balkan je veoma osjetljiva zona, pa ga sukobljeni interesi velikih sila još više čine politički turbulentnim. Nakon izbijanja ukrajinske krize i odluke EU da odloži integracije Zapadnog Balkana, otvorio se prostor za snažnije djelovanje i prisustvo Rusije u ovom regionu. U radu je kroz niz statističkih primjera pokazano da prisustvo EU u ovom regionu u ekonomskom smislu je dominantno. Međutim, pokazuje se da nije dovoljna samo meka moć EU da bi se ruski uticaj držao pod kontrolom. Nasuprot, percepcija prisustva Rusije, kao i njenog političkog uticaja, se povećala. To je za posljedicu imalo probuđeni nacionalizam, zastoje u integracijama i nazadovanje u demokratiji. I u ovom slučaju se pokazuje da je snažan angažman SAD-a neophodan da bi se nadomjestila ograničenja koja su rezultat mehanizama meke moći preko kojih EU djeluje kao globalni akter.

U radu je kroz analize odnosa EU i Rusije pokazano da je u određenom periodu, fokus njihovog globalnog djelovanja bio prenijet na Bliski istok. Posebnu aktivnu ulogu u geostrateškim igrama na Bliskom istoku je imala Rusija. Kako je u radu istaknuto, kod Rusije je, kroz uključenost na Bliskom istoku, rasla geopolitička komponenta. Ona je kroz direktnu uključenost uspjela da zaštiti svoje interese u Siriji i da spriječi u doglednom roku postavljanje gasovoda od Saudijske Arabije ka EU. Povrh svega, kao aktivni sudionik konflikata u Siriji, kod Rusije se pojačalo samopouzdanje za globalno geopolitičko djelovanje, pa je stoga pokrenula rat u Ukrajini kako bi takvim pristupom tvrde sile „riješila“ ovaj problem u svoju korist. Posebno interesantan rezultat vezano za Bliski istok je zaključak da bi Evropska unija svojim mekim pristupom mogla da odigra značajnu ulogu u postizanju stabilnosti u Iraku i Siriji. Rad daje analizu instrumenata političkog inženjeringa koje bi EU mogla da koristi u ovom regionu, a što bi moglo da ima pozitivne efekte na njeno globalno geopolitičko pozicioniranje i na liberalnu komponentu. U radu je takođe razmatrana i situacija u Južnoj Americi u kontekstu energetske geopolitike. Naime, iako, u ovom geografski udaljenom regionu, na prvi pogled ne postoji direktna refleksija prethodno opisanih sukoba geopolitičkih interesa, sama činjenica da je bogat energijom čini ga interesantnim za razmatranje u okviru konteksta energetske geopolitike. Dodatno, politički sistemi sa značajnim stepenom nestabilnosti i jakim ljevičarskim pokretima čine ovaj region pogodnim za uticaj Rusije. U radu je poseban akcenat stavljen na regione bogate energijom sa osvrtom na osnovne karakteristike njihovih političkih sistema. Razmatrani su Venecuela, Bolivija, Čile uz kratak osvrt na širi kontekst situacije u Južnoj

Americi, s obzirom da ove zemlje nisu voljne da uvedu sankcije Rusiji. Ovaj region je apostrofiran kao posebno interesantan za buduće geostrateške igre.

S obzirom da se jedan dio disertacije bavi političkim inženjeringom, u Apendiksu je dat jedan originalan pristup višeopcionog i višeiteracijskog modela za suzbijanje konflikata mehanizmima političkog inženjeringa. Može se vidjeti da iako disertacija tretira dosta širok problem, ona je strukturirana tako da kroz bazične teorijske postavke vezane za realizam i liberalizam tretira probleme jedan po jedan na način što zaključujući jedan dio otvara nova pitanja za analizu datu u narednom dijelu. Teza daje niz interesantnih zaključaka i odgovora, a istovremeno otvara nova pitanja čiju analizu će olakšati odlične teorijske eksperimentalne postavke date u ovoj disertaciji.

2.5 Zaključci

Sublimacija najznačajnijih rezultata teze data je u Zaključku u kome je prevashodno akcenat stavljen na odgovore na istraživačka pitanja koja su bila u osnovi ove disertacije. Kao jedan od značajnijih zaključaka istaknuto je da postoji snažna korelacija između energetske izvora i nestabilnosti, te da potencijal sukoba raste ukoliko je istorijsko-političko nasljeđe takvo da uzrokuje postojanje etničkih tenzija. Analiza liberalne i geopolitičke komponente u odnosima EU i Rusije je pokazala da je u protekloj deceniji postojala jaka liberalna komponenta sa obje strane, te da je ona doprinijela rastu geopolitičke komponente kod Rusije, što se odrazilo i na njeno povećanje kod EU. Statističkom analizom geopolitičkog rizika pokazalo se da je jedna od kritičkih tačaka u odnosima izbijanje ukrajinske krize. Posebna pažnja u statističkim analizama je data periodu nakon izbijanja ukrajinske krize. U ovom periodu postoje varijacije liberalne i geopolitičke komponente u njihovim odnosima, ali osnovna karakteristika je ta da je geopolitička komponenta stalno rasla, prevazilazeći međusobni odnos EU i Rusije i prelivajući se na globalnu scenu. Posljedično, sa aspekta njihovih sukobljenih geopolitičkih interesa, kao interesantni nametnuli su se regionu Zapadnog Balkana i Bliskog istoka. Situacija u ovim regionima je analizirana u kontekstu odnosa EU-Rusija. Pokazano je da se intenzivnija isprepletanost geopolitičkih interesa pojavila u zemljama Zapadnog Balkana, što je značajnim dijelom bilo uslovljeno političkim stavom EU vezanim za ovaj region. Statistički podaci pokazuju da je stav EU smanjio efekat i percepciju investicija i

političke prisutnosti na Zapadnom Balkanu. Takvu tendenciju koristi Rusija u cilju skretanja Zapadnog Balkana od tokova integracija ka EU.

Jedan od zaključaka je i da rezultat jačanja geopolitičke komponente Rusije na globalnom nivou uzrokovao je njeno aktivno učešće u sukobima u Siriji. Sirija je razmatrana kao interesantno područje preko koga bi mogao da se ostvari transport gasa od Saudijske Arabije ka EU, što je u suprotnosti sa ruskim interesima tako da Evropsku uniju drži zavisnom od njenih energenata. Analiza je proširena na slučaj Iraka koji na svojoj teritoriji ima značajne količine energetske resursa. S obzirom da je ovo područje naseljeno Kurdima, te da je Kurdsko pitanje i u Siriji otvoreno, disertacija je dala interesantan predlog za stabilizaciju prilika uz posredovanje Evropske unije. Posebno interesantan je dio koji obrazlaže pogodnost uloge meke moći Evropske unije, preko koga bi EU, ne samo mogla da ostvari značajne rezultate koji se odnose na stabilizaciju ovog regiona, već bi preko toga značajno poboljšala globalnu geostratešku poziciju. Ovo je posebno interesantno kada se posmatra sa aspekta odnosa EU sa Rusijom po pitanju Ukrajine, gdje ona značajno zavisi od Sjedinjenih Američkih Država i gdje njena meka sila nedovoljno jaka za geopolitičke sukobe sa globalnim akterom kojeg karakteriše tvrda geopolitika.

Opisani pristupi u doktorskoj disertaciji primijenjeni su na region Južne Amerike gdje je pokazano da trenutni nivo prisustva Rusije i njeni geopolitički interesi čine ovaj region potencijalnim novim izvorom sukoba, tim prije što se radi o političkim sistemima sa manjkom demokratije. Veoma važan zaključak teze je da se suprotstavljeni geopolitički interesi u pogledu regiona bogatim energetske izvorima ne lokalizuju samo na oblasti od interesa, već se brzo šire i na druga područja. Stoga, izučavanje energetske geopolitike treba značajno da pomogne u predikciji i prevenciji tenzija i sukoba.

3. Konačna ocjena disertacije

Struktura doktorske disertacije kao i rezultati istraživanja u potpunosti su usaglašeni i korespondiraju sa obrazloženjem teme, koja je data u uvodnom dijelu doktorata, kao i sa obrazloženjima vezanim za tezu u ranijim fazama rada na disertaciji. Čitanjem disertacije jasno se uočava da je postavka istraživanja zasnovana na najrelevantnijim radovima iz literature, ali se istovremeno kroz rezultate istraživanja kandidatkinje nametnuo originalan koncept rada, koji je rezultirao nizom novih rezultata. Modeli definisani u ovoj disertaciji su odlična osnova za buduća istraživanja u ovoj oblasti. Imajući u vidu da je dio teze već

prihvaćen za publikovanje u relevantnom časopisu, te da je kandidatkinja pripremila i prijavila za publikovanje i ostale originalne rezultate teze, doktorska disertacija će dati značajan doprinos ovom naučnom problemu i biti odlična osnova za istraživače koji se bave ovom oblašću. Iako je u svakoj glavi definisan niz pristupa, koji sugerišu prirodne priključke za dalje istraživanje, kao posebno interesantna se nameće tema Južne Amerike, koja je u disertaciji strukturalno obrađena tako da otvara niz tema za buduće istraživanje.

4. Originalni naučni doprinos

Doktorska disertacija se bavi energetsom geopolitikom sa aspekta energetske resursa kao izvora sukoba. Poseban osvrt je dat na analizu i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u razmatranim regionima. Tema istraživanja je izuzetno aktuelna o čemu svjedoči veliki broj radova iz ove oblasti. Teza je koncipirana na originalan način tako što su sva istraživanja rađena u kontekstu originalnog modela za analizu energetske geopolitike definisanom u tezi. Model je u potpunosti originalan i omogućava analizu i izučavanje međuzavisnosti i varijacija liberalne i geopolitičke komponente. Pomenuti model, kao i najznačajniji zaključci u doktorskoj disertaciji su izvedeni korišćenjem niza obrađenih statističkih podataka. Statistički podaci su korišćeni iz relevantnih baza (Eurostat, UN Comtrade, Statista), te na potpuno originalan način selektovani, obrađeni i prezentirani u ovoj tezi. Jedna ovakva analiza je omogućila niz originalnih zaključaka i rezultata vezanih za situaciju i rat u Ukrajini i njenu refleksiju na Zapadni Balkan. Značajan dio ovih rezultata, koji se odnose na odnose EU-Rusija u kontekstu krize i rata u Ukrajini, kao i na njihove suprotstavljene interese na Balkanu, publikovan je u radu koji je prihvaćen za objavljivanje u časopisu sa A&HCI liste. Pozitivne anonimne recenzije su dodatna potvrda ocjene iznesene od strane članova Komisije. Pored ovih rezultata, u drugim djelovima disertacija takođe postoji niz originalnih doprinosa koje je kandidatkinja pripremila i prijavila za publikovanje.

5. Mišljenje i predlog Komisije

Imajući u vidu prethodno izloženo, Komisija smatra da ova doktorska disertacija ispunjava sve zakonske i formalne uslove, kao i standarde i kriterijume vezano za doktorsku disertaciju u oblasti društvenih nauka. S obzirom na kvalitet izloženih rezultata istraživanja, Komisija je mišljenja da je doktorska disertacija kandidatkinje mr Teodore Stanković bazirana na kvalitetnom istraživačkom radu. Ona sadrži niz pristupa koji su rezultirali originalnim naučnim rezultatima i zaključcima. Uzimajući u obzir sve navedeno, sa zadovoljstvom predlažemo Vijeću Fakulteta političkih nauka i Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati doktorsku disertaciju „Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike“, kandidatkinje mr Teodore Stanković i odobri njenu javnu usmenu odbranu.

Podgorica, jul 2022. godine

KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE

Prof. dr Srđan Darmanović

Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore

Prof. dr Boris Vukićević

Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore

Prof. dr Đorđe Borozan

Univerzitet Donja Gorica

Univerzitet Crne Gore
Centralna univerzitetska biblioteka
adresa / address_ Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_ 00382 20 414 245
fax_ 00382 20 414 259
mail_ cub@ucg.ac.me
web_ www.ucg.ac.me
Central University Library
University of Montenegro

Broj / Ref
Datum / Date

01/616-246/1
29.08.2022.

Crna Gora UNIVERZITET CRNE GORE FAKULTET POLITIČKIH NAUKA			
Primljeno: 30.08.2022.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01	1029/1		

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

N/r dekanu

Gospodin, prof. dr Milan Marković

Poštovani profesore Markoviću,

U prilogu ovog akta dostavljamo Vam doktorsku disertaciju kandidatkinje MSc **Teodore Stanković** pod naslovom: „**Energetski resursi kao izvori sukoba: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog nasljeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike**“, koja je u skladu sa članom 42 stav 3 Pravila doktorskih studija dostavljena **Centralnoj univerzitetskoj biblioteci** 21. 07. 2022. godine, na uvid i ocjenu javnosti.

Na navedeni rad nije bilo primjedbi javnosti u predviđenom roku od 15 dana.

Molimo Vas da nam nakon odbrane dostavite konačnu verziju doktorske disertacije.

Napomena: Zbog kolektivnog godišnjeg odmora, rad nije mogao biti vraćen ranije.

S poštovanjem,

DIREKTOR

mr Bosiljka Cicmil

Pripremila:

Milica Barac
Administrativna asistentkinja
Tel: 020 414 245
e-mail: cub@ucg.ac.me

Dnevni list
POBJEDA
Elektronska pošta: desk@pobjeda.me

Direktor i glavni odgovorni urednik:
DRASKO ĐURANOVIĆ

Naziv osnivača:
Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, export-import „Nova Pobjeda“ - Podgorica

Sjedište osnivača:
13. decembar br. 5
PIB:03022480

Zamjenica izvršnog direktora:
MILENA GOLUBOVIĆ

Direktorica marketinga:
ZELJKA RADULOVIC

REDAKCIJSKI KOLEGIJUM
Zamjenica glavnog i odgovornog urednika
RADMILA USKOKOVIĆ-IVANOVIĆ
Pomoćnici glavnog i odgovornog urednika
NENAD ZEČEVIĆ (politika)
JADRANKA RABRENOVIĆ (ekonomika)
JELENA MARTINOVIĆ (društvo)
MARIJA JOVIČEVIĆ (medijelno izdanje)

Urednici
JOVAN NIKITOVIĆ (kultura)
MARIJA ŽIŽIĆ (crna hronika)
DRAGICA ŠAKOVIĆ (Crnom Gorom)
NIKOLA SEKULIĆ (hronika Podgorice)
JOVAN TERZIĆ (Arena)
SLOBODAN ČUKIĆ (fileton i arhiv)
VUKMAN IVANOVIĆ (dizajn)
DRAGAN MIJATOVIĆ (fotografija)

LOGOTIP POBJEDE
Miloš Milošević i Nikola Latković (2019), inspiracija Anton Lukateli (1944)

PORTAL POBJEDE
Urednica
JOVANA BURIŠIĆ

OBJEKTIV
Urednica
MARIJA IVANOVIĆ-NIKIČEVIĆ

KULT
Urednica
TANJA PAVIČEVIĆ

TELEFON:
020/409-520 - redakcija
020/409-536 - marketing
020/202-455 - oglasno

Vlasnička struktura osnivača medija „Media NEA“ d.o.o. Podgorica -100 odstotno
Tiraž: 3150

Adresa sjedišta medija:
Ulica 19. decembra broj 5, Podgorica
PIB 02842777

Broj žiro računa:
560-822-77
Universal Capital Bank

Poslovni broj: Lbr. 1977/2018

Javni izvršitelj Maja Ajković iz Nikšića, Ul. Novice Cerovića bb, u pravnoj stvari izvršnog povjerenika Prva banka Crne Gore AD Podgorica- osnovana 1901. godine, Bul. Svetog Petra Cetinjskog br.141, protiv izvršnih dužnika 1.Raičević Miloša iz Nikšića, Ozrnići bb, i 2.Raičević Granice iz Nikšića, Ozrnići bb, radi naplate novčanog potraživanja, vr.sp. 25.000,00 eura, dana 21.07.2022. godine, potlažeći od rješenja o izvršenju l.br. 1977/2018 od 23.10.2018.god. koje je donijeto na osnovu izvršne isprave-Ugovora o hipoteci ovjerenog kod Osnovnog suda u Nikšiću pod brojem Cv.br. 4195/2008 od 04.04.2008. godine, a shodno članu 169 ZIO-a, donio je

ZAKLJUČAK O PRODAJI

I Određuje se treća prodaja nepokretnosti izvršnih dužnika usmenim javnim nadmetanjem, koje nepokretnosti su upisane u **PL broj 632 KO Ozrnići PJ Nikšić, i to:** -blok 0, broj 819, RB 1, plan 005, skica 027, potes Turjača, po kulturi kuća i zgrada, klasa 0, površine 114 m2, blok 0, broj 819, RB 0, plan 005, skica 027, potes Turjača, po kulturi dvorište, klasa 0, površine 342 m2, blok 0, broj 820, RB 0, plan 005, skica 027, potes Turjača, po kulturi vrtolazak, klasa 3, površine 789 m2, u okviru prava sopstvenika-posjednika izvršnog dužnika prvog reda 1/1, i u **PL broj 658 KO Ozrnići PJ Nikšić, i to:** -blok 0, broj 821/3, RB 0, plan 000, skica, 000, potes Turjača, po kulturi njiva, klasa 5, površine 99 m2, -blok 0, broj 822/1, RB 1, skica 1/11, potes Turjača, po kulturi kuća i zgrada, klasa 0, površine 104 m2, blok 0, broj 822/1, RB 0, plan 000, skica 000, potes Turjača, po kulturi njiva, klasa 5, površine 39 m2, blok 0, broj 822/1, RB 0, skica 1/11, potes Turjača, po kulturi dvorište, klasa 0, površine 500 m2, u okviru prava sopstvenika-posjednika izvršnog dužnika drugog reda 1/1.

II Ročište za treću prodaju navedenih nepokretnosti održaće se dana **18.08.2022.godine u 11.00 časova** u prostorijama javnog izvršitelja koje se nalaze na adresi Ul. Novice Cerovića bb, u Nikšiću. Prodaja nepokretnosti iz stava jedan ovog zaključka izvršiće se putem usmenog javnog nadmetanja. Nepokretnosti se mogu razgledati prema dogovoru sa javnim izvršiteljem.

III Vrijednost nepokretnosti iz stava jedan ovog zaključka utvrđena je na iznos od ukupno 52.874,00 eura rješenjem poslovne oznake l.br. 1977/2018 od 20.11.2020.godine.

IV Na trećoj prodaji usmenim javnim nadmetanjem nepokretnost se može prodati ispod 50% utvrđene vrijednosti, ali ne ispod visine potraživanja izvršnog povjerenika (član 173 stav 2 ZIO-a). Stranke se tokom cijelog postupka mogu sporazumjeti o prodaji nepokretnosti pogodbom i uslovima takve prodaje izjavom datom na zapisi kod javnog izvršitelja pred kojim postupak izvršenja teče.

V Ponudnici su dužni, uzimajući izvršnog povjerenika, kao eventualnog ponudnika, da prije početka nadmetanja, a najkasnije do dana prodaje, polože jamstvo na žiro račun javnog izvršitelja broj 530-23046-36 kod AD „NLB banka“ Podgorica, u iznosu od 10% utvrđene vrijednosti nepokretnosti, odnosno iznos od ukupno 5.287,40 eura. Ponudnicima čija ponuda ne bude prihvaćena vraćaće se novac položen na ime jamstva odmah nakon zaključenja nadmetanja, osim drugom i trećem ponudraču.

VI Najbolji ponudilac-kupac je dužan da cijenu za koju je kupio nepokretnost položi u depozit kod javnog izvršitelja na žiro račun broj 530-23045-39 kod AD „NLB banka“ Podgorica u roku od 8 dana od dana prodaje, a ako kupac u tom roku ne položi cijenu javni izvršitelj će proglasiti da je prodaja nepokretnosti tom ponudraču bez pravnog dejstva i pozvati drugog po redu ponudrača da kupi nepokretnosti, pa ako ni taj ponudrač ne položi cijenu koju je ponudio u određenom roku, javni izvršitelj će primijeniti ista pravila i na trećeg ponudrača. U slučaju da ponudnici ne uplate prodajnu cijenu u roku javni izvršitelj će iz položenog jamstva izmiriti troškove nove prodaje i nadoknadi eventualnu razliku između postignute cijene na ranijoj i novoj prodaji.

VII Ako je kupac izvršni povjerilac čije potraživanje ne dostiže iznos postignute cijene na javnom nadmetanju i ako bi se, bez obzora na njegov red prvenstva, mogao namiriti iz cijene, dužan je da na ime cijene položi razliku između potraživanja i postignute cijene.

VIII Zaključak o prodaji biće objavljen u medijima o trošku predlagrača. Stranka može o svom trošku o sadržini istog obavijestiti lica koja se bave posredovanjem u prodaji nepokretnosti.

IX U evidenciji Uprave za nekretnine PJ Nikšić na nepokretnosti iz stava jedan ovog zaključka postoji potok od Hipoteke u korist izvršnog povjerenika na osnovu isprave 4195/08 i 9475/06, te zabilježba obavještenja o početku namirjenja broj 861.

Dana 21.07.2022. godine.

JAVNI IZVRŠITELJ
Maja Ajković

Pravna pouka: Protiv ovog zaključka nije dozvoljen prigovor.

Broj: 01-012/22-15036/5 21.07.2022.godine, Podgorica

Na osnovu Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG“, br.21/09 i 40/11), Zakona o otkuzmanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću djelatnošću („Sl. CG“ br.58/15 i 1), Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG“, br. 118/2020, 121/2020, 1/2021 i 2/2021), Uredbe o prodaji akcija i imovine putem javne aukcije („Službeni list RCG“, br. 20/04) i Zaključka Vlade Crne Gore, br. 04-3463/2 od 17.juna 2022.godine, Uprava za katastar i državnu imovinu, obavijestuje:

II JAVNI POZIV
ZA UČEŠĆE NA JAVNOM NADMETANJU ZA PRODAJU
JEDRILICE U DRŽAVNOJ SVOJINI

1. Predmet javnog nadmetanja
Predmet prodaje je državna imovina u svojoj Crne Gore i to plovilo – jedrilica „Marina“,marke Bavaria cruiser, oznaka Marina94005, godine proizvodnje 2016, sa brojem trupa DE-BVA46R/617, dužine 13,60m, širine 4,35m.

2. Početna cijena jedrilice koja je predmet javnog nadmetanja
Početna cijena jedrilice iz tačke 1 ovog javnog poziva iznosi **145.750,00€**, shodno izvještaju o procjeni vrijednosti plovila-jedrilice 01-012/22-33112/2 od 12.01.2022.godine. Jedrilice se nalazi u marini „Zelenika“, u Herceg Novom.

3. Mjesto i vrijeme održavanja javnog nadmetanja
Prodaja predmetne jedrilice iz tačke 1e će se vršiti javnim usmenim nadmetanjem u prostorijama Uprave za katastar i državnu imovinu, adresa Bulevar Vojvode Stanka Radonjića br. 1 u Podgorici, Multimediajna sala na IV spratu, u petak, 29.07.2022. godine, sa početkom u 12.00 časova.

4. Uslovi javnog nadmetanja
4.1 Pravo da učestvuju na javnom nadmetanju imaju sva zainteresovana lica koja podnesu prijave i uplate depozit u iznosu od 5% od iznosa početne cijene za predmetnu jedrilicu i to **7.287,50 eura**, odnosno dostave bankarsku garanciju (bezuslovna, plativa na prvi poziv na jeziku prodavača) za pravna lica na isti iznos, koja su se prijavila i registrovala u skladu sa uslovima iz javnog poziva.
4.2 Depozit se uplaćuje na račun **Uprave za katastar i državnu imovinu**, br. 535-0000000020596-80, kod Prve banke, sa naznakom – depozit za učešće na javnom nadmetanju.
4.3 Obrasci Prijave za učešće na javnom nadmetanju može se dobiti u kancelariji broj 3 na III spratu, u Upravi za katastar i državnu imovinu, Bulevar Vojvode Stanka Radonjića br. 1, Podgorica, svakog radnog dana od 22.07.2022.godine od 09.00 do 13.00 časova.
4.4 Rok za podnošenje prijave je najkasnije do 28.07.2022. godine od 13.00 časova. Uz prijavu dostavlja se potrd o uplaćenom depozitu, tj. bankarska garancija.
4.5 Predmetna jedrilica se može pogledati dana 26.07.2022. godine u period od 09h do 14h, na lokaciji Marina „Zelenika“, u Herceg Novom.
4.6 Smatraće se da su ispunjeni uslovi za održavanje javnog nadmetanja, ako u naznačeno vrijeme pristupi makar jedan učesnik, a koji ponudi iznos početne cijene za predmetnu imovinu.
4.7 Učesnik koji ponudi najveću cijenu proglašava se kupcem, a njegova ponuda smatraće se prihvaćenom ponudom za kupovinu predmetne imovine iz tačke 1 ovog javnog poziva.

5.Ostali uslovi javnog nadmetanja
5.1 Kupac je dužan da u roku od 20 dana od dana održavanja javnog nadmetanja uplati ponudenu cijenu na žiro račun br. 532-52006-58 Ministarstvo finansija i sa Vladom Crne Gore – Upravom za katastar i državnu imovinu zaključiti Ugovor o kupoprodaji predmetne jedrilice.
5.2 Ukoliko kupac ne zaključi Ugovor o kupoprodaji u predviđenom roku, gubi pravo na povraćaj depozita, a prodavač ima pravo da zaključi Ugovor o kupoprodaji predmetne jedrilice sa drugim ponudračem javnog nadmetanja koji je ponudio drugu najveću cijenu.
5.3 Pravo na povraćaj depozita gubi potencijalni kupac koji dužne prijave, a ne učestvuje, odnosno ne registruje se za javno nadmetanje.
5.4 Uplaćen depozit će se vratiti svim učesnicima u roku od 20 (dvadeset) dana od dana javnog nadmetanja.
5.5 Registracija učesnika će se vršiti u prostorijama Uprave za katastar i državnu imovinu, Bulevar Vojvode Stanka Radonjića br.1, u Multimedialnoj sali, 15 minuta prije početka održavanja javnog nadmetanja. Pravo na registraciju imaju sva zainteresovana lica koja su se prijavila za učešće u skladu sa javnim pozivom.
5.6 Sva eventualna pitanja u vezi sa ovim javnim pozivom, potrebno je uputiti Komisiji za prodaju jedrilice iz tačke 1. ovog javnog poziva.

Adresa i kontakt Komisije za prodaju jedrilice
Uprava za katastar i državnu imovinu
Bulevar Vojvode Stanka Radonjića br. 1, Podgorica
Tel. + 382 067/578 734, 068/224 422 + 332 20 444 – 143
oduzeta.imovina@kdi.gov.me

OPŠTINA NIKŠIĆ
SEKRETARIJAT ZA UREĐENJE PROSTORA I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREĐINE

Na osnovu člana 13 Zakona o projekat uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, br. 75/18) Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine

OBAVJEŠTAVA
zainteresovanu javnost

da je preduzeće „VN-COMMERCE“ D.O.O. NIKŠIĆ, Podgorički put b.b., Nikšić, kao nosilac projekta podnio zahtjev za određivanje o potrebi izrade elaborata za projekat funkcionisanja drobilnog postrojenja na katastarskoj parceli broj 4155/6 KO Nikšić u okviru GUP –a Nikšić –izmjene i dopune, Opština Nikšić.

U vezi sa navedenim pozivamo zainteresovanu javnost da izvrši vid u sadržinu podnjetog zahtjeva te priloženu propisanu dokumentaciju u prostorijama Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine -Sektora za zaštitu životne sredine (Zgrada Opštine Nikšić, VIII sprat, kancelarija br.3) ili putem e-maila (fako. opstnianski@com.me), u roku od pet radnih dana od dana objavljivanja ovog obavještenja, odnosno da u istom roku može dostaviti mišljenja, primjedbe i preporuke, u vezi sa istim, u pisanoj formi ovom Sekretarijatu kao nadležnom organu, na adresu Sekretarijata – Opština Nikšić, Njegoševa 18.

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
OBAVJEŠTENJE

Doktorska disertacija mr. Teodora Stankovića pod naslovom Energetski resursi kao izvori sukobai: Analiza i poređenje uticaja faktora političkog naslijeđa u tenzičnim regionima bivšeg SSSR-a, Bliskog istoka i Južne Amerike i Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije, izloženi su u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci.

Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije podnijela je Komisija u sastavu:

- Prof. dr. Srđan Darmanović, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore;
- Prof. dr. Boris Vukičević, vanredni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore;
- Prof. dr. Đorđe Borozan, redovni profesor Univerziteta Donja Gorica.

Doktorska disertacija i izvještaj Komisije o ocjeni doktorske disertacije stavlja se na uvid javnosti 15 dana od dana isticanja obavještenja u Centralnoj biblioteci (Podgorica, ulica Džordža Vašingtona bb), a primjedbe se mogu dostaviti Vijeću Fakulteta političkih nauka (Podgorica, ulica 13. jula br. 2).

Poslovni broj: Iv. br. 1163/22.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović iz Bara, odlučujući u pravnoj stvari izvršnog povjerenika DOO "Vodovod i kanalizacija" Bar, Branka Čalovića 2, protiv izvršnog dužnika Mujanović Mjuka iz Bara, Bul. Revolucije H-23, br. 36, na osnovu vjerodostojne isprave – knjigovodstvene kartice potrošača br. 11117, radi naplate novčanog potraživanja, dana 21.07.2022. godine, donio je

JAVNO OBJAVLJUJE

da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnih povjerenika, protiv izvršnog dužnika dužnika Mujanović Mjuka iz Bara, Bul. Revolucije H-23, br. 36, na osnovu vjerodostojne isprave – knjigovodstvene kartice potrošača br. 11117, radi naplate novčanog potraživanja, dana 21.07.2022. godine, donio je izvršni uređenje o izvršenju u priložima od 27.06.2022. godine, kod izvršnog dužnika.

S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi preuzimanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.

Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović
Bar, 21.07.2022. godine.

Poslovni broj: Iv. br. 1135/22.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović iz Bara, odlučujući u pravnoj stvari izvršnog povjerenika DOO "Vodovod i kanalizacija" Bar, Branka Čalovića 2, protiv izvršnog dužnika Čalina Lijijana iz Bara, Čeluga bb, na osnovu vjerodostojne isprave – knjigovodstvene kartice potrošača br. 16438, radi naplate novčanog potraživanja, dana 21.07.2022. godine, donio je

JAVNO OBJAVLJUJE

da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnih povjerenika, protiv izvršnog dužnika dužnika Čalina Lijijana iz Bara, Čeluga bb, na osnovu vjerodostojne isprave – knjigovodstvene kartice potrošača br. 16438, Javni izvršitelj nije mogao da izvrši uređenje dostavljanje pismena u vidu rješenja o izvršenju sa priložima od 20.06.2022. godine, kod izvršnog dužnika.

S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi preuzimanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.

Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović
Bar, 21.07.2022. godine.

Poslovni broj: Iv. br. 1138/22.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović iz Bara, odlučujući u pravnoj stvari izvršnog povjerenika DOO "Vodovod i kanalizacija" Bar, Branka Čalovića 2, protiv izvršnog dužnika Mišić Lenka iz Bara, Jadranska br. 68, na osnovu vjerodostojne isprave – knjigovodstvene kartice potrošača br. 21239, radi naplate novčanog potraživanja, dana 21.07.2022. godine, donio je

JAVNO OBJAVLJUJE

da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnih povjerenika, protiv izvršnog dužnika dužnika Mišić Lenka iz Bara, Jadranska br. 68, na osnovu vjerodostojne isprave – knjigovodstvene kartice potrošača br. 21239, Javni izvršitelj nije mogao da izvrši uređenje dostavljanje pismena u vidu rješenja o izvršenju sa priložima od 20.06.2022. godine, kod izvršnog dužnika.

S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi preuzimanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.

Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović
Bar, 21.07.2022. godine.

Prof. dr SRĐAN DARMANOVIĆ

Prof. dr Srdan Darmanović je vanredni profesor na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore. Doktorirao je 2002. godine na istom Univerzitetu. Bio je jedan od osnivača i prvi dekan Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore. Član je Venecijanske komisije Savjeta Evrope i jedan od osnivača nevladine organizacije CEDEM. Od 2010. do 2016. godine bio je ambasador Crne Gore u Sjedinjenim Američkim Državama, a od 2017. godine je ministar vanjskih poslova u Vladi Crne Gore.

Bio je gostujući predavač na Džordžtaun univerzitetu, Institutu za američku spoljnu politiku i Džon Hopkins univerzitetu u Vašingtonu, te univerzitetima u Hamburgu, Rimu (La Sapienza), Beogradu i Zagrebu.

Autor je niza publikacija, od kojih bi se mogle izdvojiti:

Knjige i djelovi knjiga

Darmanović, Srdan, *Malformed Democracy: The Drama of Yugoslav Post-communism* (Belgrade, Serbia 1993)

Darmanović, Srdan, *Real-socialism: Anatomy of Colaps* (Podgorica, Montenegro 1996).

Darmanović, Srdan i Stojiljković, Zoran, *Izborni sistemi i unutarstranački odnosi u Crnoj Gori i Srbiji*, u: Stojiljković, Zoran i Spasojević, Dušan (ur.), *Birači, partije i izbori - kako demokratizovati partije u Crnoj Gori i Srbiji?*, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu / Centar za monitoring i istraživanje (CEMI), Beograd, Podgorica, 2016, pp. 133-150.

Darmanović, Srdan, *Political System in Montenegro*, in: Goati, Vladimir and Darmanović, Srdjan (ed.), *Electoral and Party System in Montenegro: A Perspective of Internal Party Democracy Development*, Centar za monitoring i istraživanje (CEMI), Podgorica, Montenegro, 2016, pp. 11-46.

Darmanović, Srdan, "Regime Change in Transitional Society: The Case of Ukraine", in: Erik André ANDERSEN and Eva Maria LARSEN (ed.), *Europe and the Americas: Transatlantic Approaches to Human Rights*, Leiden-Boston, 2015, pp.214-250;

Darmanović, Srdan, "A Long Transition in Montenegro - From Semi-competitive Elections to Electoral Democracy", in: Veselin PAVIČEVIĆ, Darmanović, Srdan, Olivera KOMAR, Zlatko VUJOVIĆ (ed.), *Electoral Legislation and Elections in Montenegro 1990-2006*, Podgorica, Montenegro 2007, pp. 83-100;

Darmanović, Srdan, "Montenegro - New Independent Country in the Balkans", in: *Referendum in Montenegro 2006*, CEMI, Podgorica, Montenegro 2006, pp. 9-20;

Darmanović, Srdan & Rade BOJOVIĆ, "The Montenegrin Non-governmental Sector - Past, Present and Prospects for the Future", in: Dragica VUJADINOVIĆ, Lino VELJAK, Vladimir GOATI, Veselin PAVIČEVIĆ (ed.), *Between Authoritarianism and Democracy: Serbia, Montenegro, Croatia – Civil Society and Political Culture*, Vol. II, CEDET, Belgrade, 2005, pp. 343-359;

Darmanović, Srdan, "Peculiarities of Transition in Serbia and Montenegro", in: Dragica VUJADINOVIĆ, Lino VELJAK, Vladimir GOATI, Veselin PAVIČEVIĆ (ed.), *Authoritarianism and Democracy: Serbia, Montenegro, Croatia – Institutional Framework*, Vol. I, CEDET, Belgrade, 2003, pp. 143-166;

Članci

Darmanović, Srdan, *The Never Boring Balkans: The Elections of 2016*, *Journal of Democracy*, Volume 28, Number 1, January 2017, pp. 116-128, National Endowment for Democracy (NED), John Hopkins University Press, Washington, DC, USA,

Janusz BUGAJSKI & Srdan Darmanović, "NATO Moves Forward with Montenegro", *The American Interest*, Washington, DC, December 2015;

Srdan Darmanović, "Electoral Disputes - Procedural Aspects", *Science and Technique of Democracy*, No. 48, Council of Europe, Venice Commission, Strasbourg, April 2010;

Srdan Darmanović, "Montenegro: A Miracle in the Balkans?", *Journal of Democracy*, Washington, DC, April 2007, Vol. 18, No. 2, pp. 152-159;

Srdan Darmanović, "Montenegro: The Dilemmas of a Small Republic?", *Journal of Democracy*, Washington, DC, January 2003, Vol. 14, No. 1, pp. 145-153;

Srdan Darmanović, "Serbia and Montenegro and Their New Union", *Mediterranean Yearbook 2003*, European Institute for Mediterranean & Fundacio CIDOB, Barcelona 2004, pp. 131-133;

Srdan Darmanović, "Stability and Continuity in Montenegro - Montenegro After a Rather Uninteresting Round of Presidential Elections", *Südost Europa Mitteilungen*, Munich, Germany, March 2003, 43. Jahrgang, pp. 22-32;

Srdan Darmanović, "Montenegro Survives The War", *East European Constitutional Review*, No. 66, Budapest-New York 1999, pp. 66-68;

Univerzitet Crne Gore
adresa / address: Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone: 00382 20 414 255
fax: 00382 20 414 230
mail: rektorat@ucg.me
web: www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref: 03 - 809
Datum / Date: 05. 03. 2018

Crna Gora UNIVERZITET CRNE GORE FAKULTET POLITIČKIH NAUKA			
D. P. broj: <u>08. D. S. 2018</u>			
Org. jed.	Broj	Poljig	Vrijednost
01	631		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 05.03.2018.godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr **SRĐAN DARMANOVIĆ** bira se u akademsko zvanje redovni profesor Univerziteta Crne Gore za oblast **Politički sistemi** na Fakultetu političkih nauka, na neodređeno vrijeme.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Prof.dr Danilo Nikolić, rektor

Prof. dr Boris Vukićević

BIOGRAFIJA

Prof. dr Boris Vukićević je rođen 1983. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Podgorici. Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore završio je 2005. godine sa prosječnom ocjenom 9.50. Tokom studiranja više puta je nagrađivan (studentska nagrada Pravnog fakulteta na svakoj godini studija i stipendija Atlasmont banke za 2004. godinu). Magistrirao je na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore 2008. na temu *Organizacija diplomatije Svete Stolice i njen istorijski razvoj* a doktorirao na istom fakultetu 2011. godine na temu *Postkoncilnska diplomatija Svete Stolice i Hladni rat u Evropi*. Od 2005. je honorarno angažovan, a od 1. novembra 2006. u radnom odnosu na FPN. Bio je saradnik na nizu predmeta iz oblasti međunarodnih odnosa i diplomatije, a 2012. je izabran u zvanje docenta na Fakultetu političkih nauka (predmeti: Međunarodni odnosi, Međunarodne organizacije i Istorija diplomatije). Na istom fakultetu predaje i Teorije međunarodnih odnosa i Diplomatsko i konzularno pravo, a od 2011. do 2016. predavao je i Politički sistem Crne Gore. Petog marta 2018. izabran je u zvanje vanredni profesor Univerziteta Crne Gore za oblast Međunarodni odnosi i diplomatija na Fakultetu političkih nauka. Bio je polaznik kursa *The Catholic Church and the International Policy of the Holy See* na Pontificia Università Gregoriana u Rimu i Torinu 2007, a dio istraživanja za doktorsku tezu vršio je na Univerzitetu u Beču 2009. Bio je učesnik programa State Departmenta o spoljnoj politici SAD na Bard College-u, Njujorku i Vašingtonu 2014. godine.

Boris Vukićević je bio istraživač na dva projekta Regionalnog programa podrške društvenim istraživanjima koji implementira Univerzitet u Friburu uz podršku Švajcarske agencije za saradnju i razvoj, 2012. i ponovo 2015-2016. godine. Bio je član tri posmatračke misije na izborima u Ukrajini 2007, 2010. i 2014, kao i učesnik niza naučnih konferencija. Između ostalog, učestvovao je, sa izlaganjem, na konferencijama na Jagelonskom univerzitetu u Krakovu, Univerzitetu u Luksemburgu, Univerzitetu u Oslu, Univerzitetu umjetnosti u Firenci, Novom univerzitetu u Sofiji, Nacionalnoj školi političkih nauka i javne administracije u Bukureštu, Univerzitetu za finansije i menadžment u Varšavi, Univerzitetu u Ankari, Univerzitetu u Prištini, Univerzitetu u Beogradu, Sveučilištu u Zagrebu i drugima.

Obavljao je više funkcija na FPN – koordinator nastave 2008-2009, prodekan za razvoj 2012-2014, prodekan za nastavu 2014-2015, rukovodilac doktorskih i magistarskih studija 2012-2015. Decembra 2017. godine izabran je za predsjednika Suda časti Univerziteta Crne Gore. Bio je mentor većeg broja diplomskih i magistarskih radova.

Član je Centra mladih naučnika Crnogorske akademije nauka i umjetnosti od 2013, a od 2014. do 2016. bio je i njegov sekretar. Član je Uređivačkog savjeta Leksikona diplomatije Crne Gore.

Autor je jedne monografije i velikog broja naučnih radova u domaćim i stranim časopisima i zbornicima, među kojima se izdvajaju tri samostalna rada publikovana u časopisima koji se nalaze na SSCI/AHCI listi i dva samostalna rada u časopisima indeksiranim u bazi Scopus, kao i koautor više stručnih knjiga.

Govori engleski i italijanski, služi se francuskim jezikom.

ODABRANA BIBLIOGRAFIJA

Naučni članci

- VUKIĆEVIĆ, Boris. The Holy See and Tito's Yugoslavia: Ostpolitik in the Adriatic. *Journal of Mediterranean Studies*. ISSN: 1016-3476. 2017. Volume 26, Issue 2, str. 169-187.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Foreign Relations of Post-Independence Montenegro: A Change of Direction. *Lithuanian Foreign Policy Review*. ISSN: 1392-5504. Volume 36, Issue 1 (Dec 2017), str. 107-135.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Jewish Communities in the Political and Legal Systems of Post Yugoslav Countries. *Trames, Journal of the Humanities and Social Sciences*. ISSN 1736-7514 (electronic) ISSN 1406-0922 (print). 2017. vol. 21, issue 3, str. 251-271. http://www.kirj.ee/public/trames_pdf/2017/issue_3/Trames-2017-3-251-271.pdf doi:<https://doi.org/10.3176/tr.2017.3.04>
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Pope Francis and the challenges of inter-civilization diplomacy. *Revista Brasileira de Política Internacional*. ISSN 1983-3121. 2015, vol. 58, no. 2, str. 65-79. <http://www.scielo.br/pdf/rbpi/v58n2/0034-7329-rbpi-58-02-00065.pdf>, doi: 1590/0034-7329201500204.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Sveta Stolica i vodeće zapadne zemlje - SAD, Velika Britanija i Francuska u hladnoratovskom periodu. *Glasnik Odjeljenja društvenih nauka*, ISSN 0350-5472, 2014, knj. 22, str. 229-249.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Diplomatske veze Svete Stolice sa Sovjetskim Savezom u vrijeme pontifikata koncilskih papa. *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, ISSN 1849-1154, 2014, vol. 64, no. 3, str. 425-441. <http://hrcak.srce.hr>.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Faktori uticaja Svete Stolice na demokratske promjene u zemljama realsocijalizma osamdesetih godina XX stoljeća. *Glasnik Odjeljenja društvenih nauka*, ISSN 0350-5472, 2012, knj. 21, str. 217-242.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Početak hladnog rata u Evropi i prekid diplomatskih odnosa Svete stolice i istočnoevropskih država. *Arhivski zapisi*, ISSN 0353-7404, 2011, god. 18, br. 2, str. 141-162.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Sveta stolica i civilizacijsko posredovanje Zapada i Istoka. *Sociološka luča*, ISSN 1800-6167, 2011, god. 5, br. 1, str. 34-53.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Papsko diplomatsko predstavljanje u stranim državama od Lateranskog sporazuma do pontifikata Benedikta XVI. *Arhivski zapisi*, ISSN 0353-7404, godina XVI, broj 2, Cetinje, 2010, str. 95-111.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Istorijski razvoj papskog diplomatskog predstavljanja u stranim državama do Lateranskog sporazuma 1929. godine. *Istorijski zapisi*, ISSN 0021-2652, 2008, god. 81, br. 1/4, str. 109-127.
- VUKIĆEVIĆ, Boris. Pojam Svete stolice i principi njenog djelovanja u međunarodnim odnosima. *Sociološka luča*, ISSN 1800-6167, godina II, broj 1, 2008, str. 32-48.

Objavljena naučna izlaganja na konferencijama

- VUKIĆEVIĆ, Boris. Дипломатически, династически и културни вѣзки на Черна гора в края на XIX и началото на XX век/ The Diplomatic, Dynastic and Cultural Relations of Fin-de-siècle Montenegro. U: *19th Century Romanticism. The Life and Art of Dimitar Dobrovich (1816-1905)*, compiled by Angela Daneva, Conference Proceedings, 16 to 17 November, 2016. New Bulgarian University, Sofia, str. 42-66. ISBN 9789545-359767
- VUKIĆEVIĆ, Boris, SAVIĆ, Marko. Balkans in the geopolitical strategies of great powers : the case of post-independence Montenegro. *Megjunaroden dijalog: Istok-Zapad*. 2015, god. 2, br. 2, str. 97-100. ISSN 1857-9302 http://mcsp.mk/publications/izdanija/ZBORNIK_6_PRAVO_i_web.pdf

VUKIĆEVIĆ, Boris. Vjerske slobode i sekularizam u Crnoj Gori. U: *Kultura ljudskih prava : radovi sa naučnog skupa*, Podgorica, 6, decembar 2012, (Naučni skupovi, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 123, knj. 45). Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, 2014, str. 97-116. (ISBN 978-86-7215-336-1)

Poglavlja u monografskim publikacijama

VUKIĆEVIĆ, Boris. Izborna kampanja u Crnoj Gori. U: GOATI, Vladimir, et al. *Izborni i partijski sistem u Crnoj Gori : perspektiva razvoja unutarpartijske demokratije*. Podgorica: Centar za monitoring i straživanje - CeMI, 2015, str. 135-150. (ISBN 978-86-85547-37-9)

VUKIĆEVIĆ, Boris. Electoral campaign in Montenegro. U: GOATI, Vladimir, et al. *Electoral and Party System in Montenegro: A Perspective of Internal Party Development* Podgorica: CeMI, 2015, str. 137-152 (ISBN 978-86-85547-38-6)

VUKIĆEVIĆ, Boris, VUJOVIĆ, Zlatko. Constitutional and legal-political framework of the parliament in Montenegro, 1989-2012. U: ORLOVIĆ, Slaviša (editor). *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro*. Belgrade: University, Faculty of Political Sciences, Centre for Democracy; Sarajevo: Sarajevo Open Centre; Podgorica: Faculty of Political Science, University, 2013, str. 59-80. (ISBN 978-86-84031-61-9)

VUKIĆEVIĆ, Boris. Legislative function of the Parliament of Montenegro. U: ORLOVIĆ, Slaviša (editor). *Comparative Analysis of Democratic Performances of the Parliaments of Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro*. Belgrade: University, Faculty of Political Sciences, Centre for Democracy; Sarajevo: Sarajevo Open Centre; Podgorica: Faculty of Political Science, University, 2013, str. 121-138. (ISBN 978-86-84031-61-9)

VUKIĆEVIĆ, Boris, VUJOVIĆ, Zlatko. Ustavni i političkopравни okvir parlamenta u Crnoj Gori : 1989-2012. U: ORLOVIĆ, Slaviša (ur.). *Demokratske performanse parlamenata Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore*. Beograd: Fakultet političkih nauka; Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar; Podgorica: Fakultet političkih nauka, 2012, str. 55-76. (ISBN 978-9958-536-03-8)

VUKIĆEVIĆ, Boris. Zakonodavna funkcija Skupštine Crne Gore. U: ORLOVIĆ, Slaviša (ur.). *Demokratske performanse parlamenata Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore*. Beograd: Fakultet političkih nauka; Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar; Podgorica: Fakultet političkih nauka, 2012, str. 117-131. (ISBN 978-9958-536-03-8)

Naučna monografija

VUKIĆEVIĆ, Boris. *Organizacija diplomatije Svete stolice*, (Biblioteka Prva studija). Beograd: Udruženje za političke nauke Srbije: Čigoja štampa; Podgorica: Fakultet političkih nauka, 2011. 129 str. ISBN 978-86-7558-838-2

Univerzitet Crne Gore
adresa / address: Cetijska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone: +382 20 414 255
fax: +382 20 414 230
mail: rektorat@ucg.me
web: www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref: 03 - 804

Datum / Date: 05. 03. 2018

UNIVERZITET CRNE GORE	
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA	
05. 03. 2018	
01	633

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 05.03.2018.godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr **BORIS VUKIČEVIĆ** bira se u akademsko zvanje vanredni profesor **Univerziteta Crne Gore** za oblast **Međunarodni odnosi i diplomatija** na Fakultetu političkih nauka, na period od pet godina.

SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK

[Signature]
Prof.dr Danilo Nikolić, rektor

Dr Đorđe Borozan – akademik CANU

BIOGRAFIJA

Đordije Borozan rođen 1947. na Bokovu – Cetinje. Osmogodišnju školu i gimnaziju završio na Cetinju, Filozofski fakultet u Beogradu – Grupa za opštu i nacionalnu istoriju, diplomirao 1972. godine. Magistrirao na temi «Crna Gora i Dubrovnik u vrijeme Sćepana Malog», a doktorat istorijskih nauka na Filozofskom fakultetu u Beogradu stekao odbranom rada «Velika Albanija – porijeklo – ideje – praksa». U Beogradu radio u Saveznom sekretarijatu za inostrane poslove (Diplomatski arhiv), Institutu za novinarstvo naučni saradnik i odgovorni urednik časopisa «Novinarstvo»; u «Komunistu», redakcija za inostranstvo, urednik časopisa «Questions actuelles du socialisme»; u Institutu za savremenu istoriju viši naučni saradnik i glavni i odgovorni urednik časopisa «Istorija 20. veka». Od 2001. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću profesor na Katedri za istoriju južnoslovenskih naroda od XVI vijeka do 1918; od 2002. godine direktor Istorijskog instituta Crne Gore, naučni savjetnik, glavni i odgovorni urednik časopisa «Istorijски zapisi» i izdanja Instituta; Predsjednik Naučnog vijeća Instituta; Rukovodilac projekata: Istorija Crne Gore od 1878. do savremenosti; Crna Gora i Albanci u XIX i XX vijeku; Albanski faktor jugoslovenske krize. Član Senata Univerziteta Crne Gore; Predsjednik Komisije za istoriju Savjeta Ministarstva prosvjete i nauke Crne Gore; Urednik izdanja Univerziteta Crne Gore za društvene nauke; Predsjednik Savjeta Centra za istoriju jugoistočne Evrope – Beograd i Cold war studies centre LSE – London; Član savjeta i redakcije za priređivanje građe knjiga: Jugoslovensko-sovjetski odnosi 1945–1956. i Crna Gora u diplomatskim spisima ruskog Ministarstva inostranih djela. Kao profesor na postdiplomskim studijama na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na predmetu Istočno pitanje i Pravnom fakultetu u Podgorici na predmetu Diplomacija Crne Gore bio angažovan kao mentor ili član komisija za više magistarskih i doktorskih teza. Od 2007. redovni je profesor na katedri za Istoriju Univerziteta Donja Gorica. Predaje Istoriju diplomatije, Istoriju diplomatije Crne Gore, Političku istoriju Crne Gore kao i Metodologiju društvenih nauka i Akademsko pismo.

Od 2011. redovni je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Sekretar je odjeljenja humanističkih nauka u CANU. Od 2007. godine predsjednik je Odbora za istoriju CANU.

Od septembra 2011. godine obavlja funkciju Dekana Humanističkih studija.

Predmeti njegovog naučnog interesovanja su: politička i diplomatska istorija Crne Gore; istorija Evrope u XIX i XX vijeku; jugoslovensko-albanski i crnogorsko-albanski odnosi od kraja XV do devedesetih godina XX vijeka; istorija i istoriografija; edukativna funkcija istorije u nastavno-obrazovnim programima; pitanja istorijskog, etničkog i duhovnog identiteta i problemi savremene istorije. Na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu podnosio je saopštenja koja su objavljena u časopisima, zbornicima i knjigama. Objavio je preko 200 članaka, studija, rasprava, osvrti i priloga u preko 30 posebnih izdanja u Crnoj Gori, Jugoslaviji i inostranstvu. Najvažnije objavljene knjige: Velika Albanija – porijeklo – ideje – praksa (1995); 125 godina Druge beogradske gimnazije (1995); Jugoslovenska država i Albanci, tom I (koautorstvo) (1998); Jugoslovenska država i Albanci, tom II (koautorstvo) (1999); Kosovo i Metohija u velikoalbanskim planovima 1878–2000 (2001); Kosovo i Metohija – život živih (koautorstvo) (2005); Udžbenik za treći razred gimnazije (koautorstvo) (2003. i 2008); Istorijски atlas (koautorstvo) (2009); Jugoslovensko-sovjetski odnosi 1945–1956 (koautorstvo) (2010).

1. Borozan, dr Đorđe, *Separatistički pokret Albanaca u Jugoslaviji i uticaj propagande iz Albanije od 1940. do aprilskog rata 1941*, Tokovi istorije, br. 1– 4/1999, str. 191–206.

2. Borozan Đorđe, *Podgorica i njena okolina u ugovorima o razgraničenju Crne Gore i Turske 1878–1912*, Sto dvadeset godina od oslobođenja Podgorice, zbornik radova sa naučnog skupa, 2000, str. 85–92.

3. Borozan Đorđe, *Velikoalbansko pitanje 1878–1998*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, CANU, knjiga 14, Podgorica, 2002, str. 7–64.
4. Borozan Đorđe, *Šekular i Šekularci od pomena do 1941. godine*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, 19, Podgorica, 2008. str. 289–294.
5. Borozan Đorđe, Dr. Mile Bakić: *Arhivistika*, Istorijski zapisi, god. 81, br.1–4, 2008, str. 385–386.
6. Borozan Đorđe, *Crnogorsko arhivsko zakonodavstvo dr Mila Bakića*, prikaz knjige, Pravni zbornik, br. 1, 2009, str. 377–379.
7. Borozan Đorđe, *Razvoj državne uprave u Crnoj Gori : 1879–1920*, Arhivski zapisi, god. 16, br. 2, 2009, str. 7–22.
8. Borozan Đorđe, *Crnogorsko primorje u vrijeme mletačko-osmanskih ratova tokom XVI, XVII i početkom XVIII vijeka*, Hrvatski crnogorski dodiri: identitet povijesne i kulturne baštine Crnogorskog primorja: zbornik radova, 2009, str. 305–313.
9. Borozan Đorđe, *Njegoševa diplomatija*, Petar Drugi Petrović Njegoš: dvjesta godina od rođenja: (1813–2013): radovi sa naučnog skupa Podgorica, 31. oktobar –1. novembar 2013, str. 173–189.
10. Borozan Đorđe, *Istorijsko i epsko u Mojkovačkoj bici*, Glasnik Odjeljenja umjetnosti, CANU, br. 18, 2000, str. 117–125.
11. Borozan Đorđe, *Uvodna riječ: i da li su prošlost i savremenost teška pitanja?*, Istorijska nauka, programi i nastava istorije: radovi sa okruglog stola, Podgorica, 8. decembar 2010, 2012, str. 917.
12. Borozan Đorđe, *Sjeverna Albanija u političkim planovima kralja Nikole*, Zbornik radova „Kralj Nikola – ličnost, djelo i vrijeme”, Naučni skupovi, knj. 49, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 21, CANU, 1988, str. 299–324.
13. Borozan Đorđe, *Crnogorsko-italijanski diplomatski odnosi*, Glasnik odjeljenjadruštvenih nauka, knj. 21, 2012, str. 93–106.
14. Borozan Đorđe, *Sjevernoalbanska plemena u planovima i politici dinastije Petrović Njegoš*, Dinastija Petrović Njegoš: radovi sa naučnog skupa, Podgorica, 29. oktobar – 1. novembar 2001, knj. 2, 2002, str. 69–87.
15. Borozan Đorđe, *Šekular i Šekularci od pomena do 1941. godine*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, knj. 19, 2008, str. 289–294.
16. Borozan Đorđe, *Razgovor s prošlošću*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, knj. 17, 2006, str. 331–336.
17. Borozan Đorđe, *Crna Gora i I srpski ustanak 1804*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, knj. 16, 2004, str. 205–216.
18. Borozan Đorđe, *Sudar tri moćne ideologije*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, knj. 12, 1998, str. 205–208.
19. Borozan Đorđe, *Ogledi iz istorije Crne Gore*, Glasnik odjeljenja društvenih nauka, knj. 14, 2002, str. 257–261.
20. Borozan Đorđe, *Kosovo i Metohija u konceptima teritorijalne i etničke Albanije*, Jugoslovenski istorijski časopis, god. 30, br. 1, 1997, str. 169–178.
21. Borozan Đorđe, *Balšići u crnogorskoj i albanskoj istoriografiji*, Balšići: Zbornik radova sa skupa Balšići, Ivanova Korita, 21–22. septembar 2011, str. 243–258.
22. Borozan Đorđe, *Onovremen, savremen i svevremen : Njegoševa diplomatija*, Agora: časopis za kulturu i društvena pitanja, br. 112, 2. decembar 2013, str. 6.
23. Borozan Đorđe, *Politika i memorija na Balkanu*, Godišnjak Matice crnogorske, 2008/2013, str. 495–498.
24. Borozan Đorđe, *Studija o dramatičnim poratnim godinama: Dragutin Papović: "Protivnici vlasti u Crnoj Gori (1945-1948)"*, Godišnjak Matice crnogorske, 2008/2013, str. 172–175.
25. Borozan Đorđe, *Nastanak Evropske unije i evropskog identiteta*, Zbornik školeuroatlantizma, I sesija, 2010, str. 85–99.

26. Borozan Đorđe, *Evropska unija – od osnivanja do savremenosti*, Zbornik škole euroatlantizma, I sesija, 2010, str. 29–44.
27. Borozan Đorđe, *Njegoševo "diplomatičko djevanje"*, Arhivski zapisi: časopis za arhivsku teoriju i praksu, god. 18, br. 2, 2011, str. 7–26.
28. Borozan Đorđe, Sekula Drljević u Narodnoj skupštini Kraljevine SHS, Dr Sekula Drljević: ličnost, djelo, vrijeme: zbornik radova, tr. 187–212.
29. Borozan Đorđe, *Stefan (Stefanica) Crnojević*, Crnojevići: zbornik 1: radovi sa skupa Crnojevići – značaj za crnogorsku državu i kulturu, Ivanova Korita, 9–10. septembar 2010, str. 137–152.
30. Borozan Đorđe, *Kontraverze crnogorske istoriografije*: (Radovan Radonjić, "Guvernadursko-mitropolitiska kontroverza u crnogorskoj istoriografiji"), Glasnik, br. 18/19, 2010/2011, str. 171–176.
31. Borozan Đorđe, *Pogled na istoriju crnogorsko-ruskih veza i odnosa*, Arhivski zapisi, god. 18, br. 1, 2011, str. 7–30.
32. Borozan Đorđe, *Crna Gora od iskona: Stefan Crnojević gospodar Zete*, Pobjeda, 67, br. 16305–16308, 5. maj 2011–8. maj 2012, str. 30.
33. Borozan Đorđe, *Šćepan Mali i Dubrovnik: reagovanja na pojavu Šćepana Malog u Mainama*, Zbornik radova, tr. 87–104.
34. Borozan Đorđe, *Dr Čedomir Bogičević: "Istorija crnogorskog sudstva" i "Vrhovni sud Crne Gore"*, Podgorica, 2009, Arhivski zapisi, god. 16, br. 2, 2009, str. 153–158.
35. Borozan Đorđe, *Razvoj državne uprave u Crnoj Gori: 1879–1920*, Arhivski zapisi, god. 16, br. 2, 2009, str. 7–22.
36. Borozan Đorđe, *Bogišić kao istoričar*, Istorijski zapisi, god. 81, br. 1–4, 2008, str. 421–427.
37. Borozan Đorđe, Dr Zvezdan Folić, *Država i vjerske zajednice u Crnoj Gori 1945–1965*, Istorijski institut Crne Gore i CNB "Đurđe Crnojević", Podgorica 2007, Istorijski zapisi, god. 81, br. 1–4, 2008, str. 377–379.
38. Borozan Đorđe, *Crna Gora na starim razglednicama*, Montenegro on old postcards, CANU, Podgorica 2008, Istorijski zapisi, god. 81, br. 1–4, 2008, str. 387–388.
39. Borozan Đorđe, *Osamdeset godina "Istorijskih zapisa"*, Istorijski zapisi, god. 80, br. 1–4, 2007, str. 37–41.
40. Borozan Đorđe, *Britanska politika u vrijeme aneksione krize*: (Dr Saša Knežević: Velika Britanija i aneksiona kriza, studija, Istorijski institut Crne Gore, 2005), Glasnik, god. 11, br. 14–15, 2007, str. 189–193.
41. Borozan Đorđe, *Predrag Ilić. "Srpska pravoslavna crkva i tajna Dahaua"*, Beograd, 2006, Istorijski zapisi, god. 79, br. 1–4, 2006, str. 437–438.
42. Borozan Đorđe, *Radmila Radić. "Život u vremenima: Gavriilo Dožić 1881–1950"*, Beograd, 2006, Istorijski zapisi, god. 79, br. 1–4, 2006, str. 431–435.
43. Borozan Đorđe, *Saša Knežević. "Velika Britanija i aneksiona kriza"*, Istorijski institut Crne Gore, Podgorica, 2005, Istorijski zapisi, god. 79, br. 1–4, str. 423–425.
44. Borozan Đorđe, *Dr Živko Andrijašević i prof. dr Šerbo Rastoder "Istorija Crne Gore od najstarijih vremena do 2003. godine"*, Centar za iseljenike Crne Gore, Istorijski zapisi, god. 79, br. 1–4, 2006, str. 405–406.
45. Borozan Đorđe, *Mijat Šuković. Izabrana djela I–IV, CID – Pobjeda*, Podgorica, 2006, Istorijski zapisi, god. 79, br. 1–4, 2006, str. 377–385.
46. Borozan Đorđe, *Istoriografija pred izazovima savremenosti*, Vaspitanje i obrazovanje, br. 2, 2007, str. 9–21.
47. Borozan Đorđe, *Bokovo – selo u staroj Crnoj Gori: istorijsko-etnografski prikaz*, Selo u Crnoj Gori: radovi sa naučnog skupa, Podgorica, 18–20. decembar 2002, str. 403–411.
48. Borozan Đorđe, *Jugoslavija i Albanija: smisao ratnog iskustva 1941–1945, Drugi svjetski rat – 50 godina kasnije: radovi sa naučnog skupa*, Podgorica, 20–22. septembar 1995, str. 555–560.

49. Borozan Đorđe, *Crna Gora i Albanci u istočnoj krizi*, Međunarodno priznanje Crne Gore: zbornik radova sa naučnog skupa, Nikšić, 11–12. maj 1998. god, str. 195–205.
50. Borozan Đorđe, *Podgorica i njena okolina u ugovorima o razgraničenju Crne Gore i Turske 1978–1912*, Sto dvadeset godina od oslobođenja Podgorice: zbornik radova sa naučnog skupa, 2000, str. 85–92.
51. Borozan Đorđe, *Državnopravni život Srbije 1918–1991 u najnovijim istoriografskim djelima*: (povodom knjige Ljubodraga Dimića: Istorija srpske državnosti, knjiga III, Srbija u Jugoslaviji, Novi Sad, 2001), Istorijski zapisi, god. 74, br. 3–4, 2001, str. 295–298.
52. Borozan Đorđe, Monumenta Montenegrina, Istorijski zapisi, god. 75, br. 1–2, 2002, str. 189–192.
53. Borozan Đorđe, *Crna Gora u ratu protiv Osmanske imperije od 8. do 18. oktobra 1912. godine*, Istorijski zapisi, god. 75, br. 1–2, 2002, str. 133–146.

61-583
10.07.2003.

UNIVERZITET CRNE GORE
14.07.2003
02 149

Na osnovu člana 97. Zakona o Univerzitetu ("Sl.list RCG", br. 27/92 i 6/94) i člana 94. Statuta Univerziteta Crne Gore, Naučno-nastavno vijeće Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 09.07.2003.godine, donijelo je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr DJORDJE BOROZAN bira se u zvanje naučni savjetnik Univerziteta Crne Gore u Istorijском institutu u Podgorici.

REKTOR,
M. Obradović
Prof.dr Predrag Obradović